

Miljøtilladelse

§ 16 b stk. 1 miljøtilladelse af

kvæghold på

Stenderupvej 22, 6100 Haderslev

Meddelt den 23. december 2020

af

Haderslev Kommune

Baggrund og læsevejledning

Kommunens afgørelse kan læses i kapitel A, vilkårene i kapitel B, de generelle juridiske forhold omkring afgørelsen, herunder klagevejledning, i kapitel C og kommunens vurderinger på baggrund af ansøgers beskrivelse i kapitel D. Bilagene ses i kapitel E.

Husdyrbruget har en ammoniakfordampning på mellem 750 og 3.500 kg N/år og er derfor omfattet af husdyrbrugloven § 16b, stk. 1. Husdyrbruget må ikke etableres, udvides eller ændres uden kommunens forudgående tilladelse. Haderslev Kommune er tilladelses- og tilsynsmyndighed.

Ansøgningen om miljøtilladelse indsendes for at få godkendt de eksisterende produktionsarealer til fri produktion efter de nye regler samt at få godkendt en ny plads til kalvehytter. Der søges desuden også om en ny gyllebeholder på 3000 m³, placeret ca. 1 km syd for anlægget.

Med denne ansøgning søges gulvet i sengeafsnittet i tilbygningen til kostalden lovliggjort. I husdyrbrugets nuværende miljøgodkendelse fra 2011 blev der stillet vilkår (vilkår 11) om, at sengeafsnittet skulle indrettes med et fast drænet gulv med 2 % hældning og skraber. I stedet er der bygget et spaltegulv med rundskyl, svarende til gulvet i den oprindelige del af kostalden. Den ekstra ammoniak der kommer fra et spaltegulv, i forhold til et fast drænet gulv, bliver hentet ved at etablere en teltoverdækning på den eksisterende store gyllebeholder.

Tilladelsen anses nødvendig for ejendommens drift, idet det er nødvendigt at optimere ejendommens indtjening, for at kunne overleve i branchen. Fri produktion på staldenes produktionsarealer og den nye kalveplads gør det nemmere, at udnytte staldanlægget optimalt. Den nye gyllebeholder er nødvendig, da der er behov for mere gylleopbevaring på ejendommen. Ansøgningen er derfor erhvervsmæssigt nødvendig.

Ammoniakemissionen er på 3028 kg NH₃-N. Der er krav om overholdelse af BAT-niveauet for ammoniakemission og ellers ikke andre BAT-krav.

Med den nye lovgivning fra 2017 ændres miljøgodkendelser og miljøtilladelser fra at være baseret på antal producerede dyr om året (dyreenheder = DE) til at være baseret på antal m² produktionsareal samt de ansøgte dyretyper. Det maksimale antal dyr i produktionsarealet er fremover reguleret af de til enhver tid gældende dyrevelfærdsregler og driftsformen.

Haderslev

Registreringsblad

Husdyrbruget

Beskrift Cvr	30341325
Husdyrbrugets navn	Stenderupvej 22 - Stenderupgård I/S
Beliggenhedsadresse	Stenderupvej 22
Postnummer	6100
By	Haderslev

Ansøger

Ansøgers navn	I/S Stenderupgård
Ansøgers adresse	Stenderupvej 22
Ansøgers postnummer	6100
Ansøgers by	Haderslev
Ansøgers telefon	61558409
Ansøgers e-mail	stenderupgaard@hotmail.com

Konsulent

Konsulent Cvr	25100428
Konsulent virksomhedsnavn	Landboforening Syd
Konsulent navn	Henriette Fries
Konsulent adresse	Jens Terp-Nielsens Vej 13
Konsulent postnummer	6200
Konsulent by	Åbenrå
Konsulent telefon	20145333
Konsulent e-mail	hef@landbosyd.dk

Ejendom

Ejendomsnummer	5100009843
CHR nummer	51089

Matrikler på ejendomsnummer

Matrikel 7 – Grarup Ejerlav, Grarup
Ny gyllebeholder på matrikel 154

Ansøgning indsendt 20. december 2019.

Godkendelsen er udarbejdet af:

Haderslev Kommune

Landbrugsgruppen

Sagsbehandler: Hanne Quvang Jacobsen, NIRAS

Sagsnummer: 19/56322

KS: Line Olsen

Kortmateriale: Haderslev Kommune / Geodatastyrelsen og Styrelsen for Dataforsyning og effektivisering, Skærmkort, WMS – tjeneste.

Indhold

A.	Afgørelse og dispensation	6
1)	Baggrund for afgørelsen	8
2)	Andre tilladelser og dispensationer	8
3)	Udnyttelsesfrist	8
4)	Retsbeskyttelse jf. Husdyrbrugloven § 40	8
B.	Vilkår for husdyrbruget	9
	Generelle vilkår	9
	Indretning og drift	9
	Øvrige emissioner (lugt, støj, lys, skadedyr)	12
	Reststoffer, affald og naturressourcer	14
	Egenkontrol	14
C.	Offentlighed og klagevejledning	15
	Orientering af naboer om ansøgningen om miljøtilladelse	15
	Høring af parter om udkastet til miljøtilladelse	15
	Annoncering af afgørelse	15
	Klagevejledning	16
	Civilt søgsmål	17
D.	Ansøgers beskrivelse og kommunens vurderinger	18
1)	Generelt	19
2)	Staldanlæg – Produktionsarealer – Anlæg til gødning	20
3)	Husdyrbrugets lokalisering – afstandskrav	23
4)	Husdyrbrugets landskabelige placering og planmæssige forhold	25
5)	Husdyrgødning	27
6)	Foderopbevaring	28
7)	Ammoniakemission - Naturvurdering og Bilag IV-arter	28
8)	Lugt	31
9)	Støjkloder og rystelser	33
10)	Støv	34
11)	Lys	35
12)	Fluer og skadedyr	35
13)	Transport, til- og frakørsler	35
14)	Affald	37
15)	Jord, grundvand, overfladevand	38

16) Energi.....	40
17) BAT – Anvendelse af BAT – Bedste tilgængelige teknologi	40
18) Samlet vurdering.....	42
E. Bilag	43
Bilag 1: Lovgrundlag.....	43
Bilag 2: Situationsplan.....	44
Bilag 3: Produktionsarealer	47
Bilag 4: Naturvurdering.....	50
Bilag 5: Afløbsskitse	63
Bilag 6: Versionshistorik	64

A. Afgørelse og dispensation

Haderslev Kommune meddeler miljøtilladelse efter husdyrbruglovens § 16 b stk. 1 på Stenderupvej 22, 6100 Haderslev, matrikel 7 og 154 Grarup Ejerlav, Grarup til stipladsmodellen, ny plads til kalvehytter, ny gyllebeholder ca. 1 km syd for anlægget, lovliggørelse af spaltegulv med rundskyl i tilbygningen til kostalden samt teltoverdækning på eksisterende gyllebeholder med de stillede vilkår.

Der ansøges nu om fri produktion på staldenes produktionsarealer (stipladsmodellen) for at gøre det nemmere, at udnytte staldanlægget optimalt. Herudover søges der om:

- Ny plads til kalvehytter
- Ny gyllebeholder ca. 1 km yd for anlægget
- Lovliggørelse af spaltegulv med rundskyl i tilbygningen til kostalden
- Teltoverdækning på eksisterende gyllebeholder

Miljøtilladelsen omfatter hele husdyrbruget. Det vil sige både de eksisterende og nye anlæg.

Tilladt produktionsareal

- Ny plads til kalvehytter på 250 m² til Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse.
- Eksisterende kostald efter udvidelse (BBR 10) med produktionsareal på 74 m² og 269 m² til Alle kvæg; Dybstrøelse samt 982 m² og 502 m² til Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal).
- Eksisterende Kalvestald (BBR 2) på 189 m² til Alle kvæg; Dybstrøelse.
- Eksisterende Kalvestald (BBR 5) på 94 m² til Alle kvæg; Dybstrøelse.

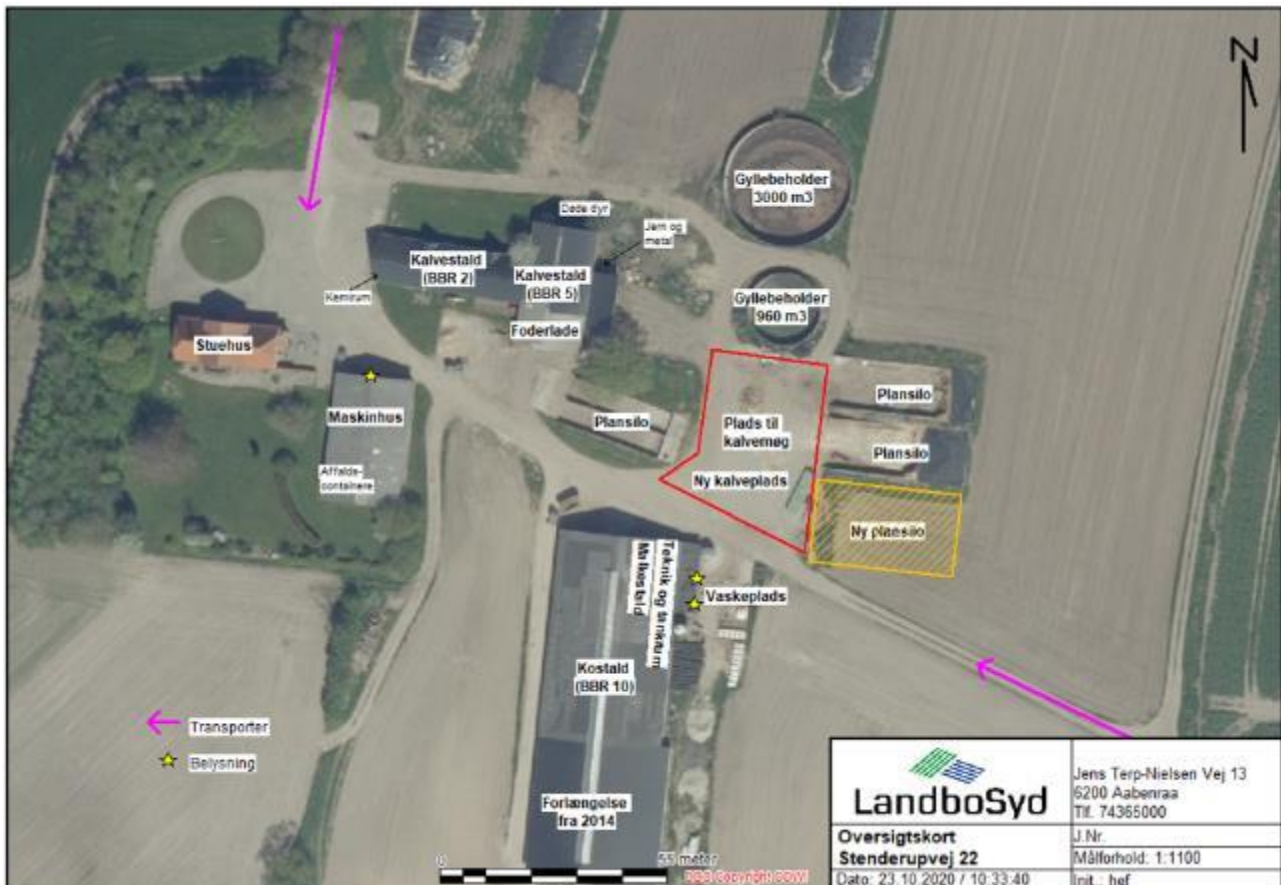
Tilladt gødningsopbevaringsareal

- Ny 747 m² gyllebeholder, 3.000 m³.
- 747 m² eksisterende gyllebeholder, 3.000 m³, med ny teltoverdækning.
- 247 m² eksisterende gyllebeholder, 960 m³.
- Eksisterende plads til kalvemøg, 1.000 m².

Øvrige anlæg

- Ny plansilo (700 m², 35x20 m) med tilladelse jf. afgørelse fra 1. maj 2020.
- Eksisterende plansiloer 1, 2 og 3.
- Eksisterende teknik og tankrum, malkestald.
- Eksisterende vaskeplads.
- Eksisterende maskinhus.
- Eksisterende foderlade ved kalvestald.

Situationsplan med angivelse af placering ses nedenfor og fremgår af Bilag 2. Produktionsarealerne fremgår af Bilag 3.

Vilkårene i den tidligere § 12 miljøgodkendelse fra 8. februar 2011, der blev stadfæstet af Natur- og Miljøklagenævnet 4. juli 2012 ophæves. Dog med undtagelse af vilkår 8, der videreføres.

Dispensation

Dispensation fra afstandskrav til naboskel.

Haderslev Kommune meddeler hermed dispensation til, at afstand fra ny gyllebeholder til naboskel er mindre end 30 meter.

Afstand fra den nye gyllebeholder til nærmeste naboskel er 15 meter, hvor kravet er 30 meter. Placeringen er valgt i samråd med kommunen under hensyntagen til landskabelige forhold og transporter. Den nye gyllebeholder placeres på en mark-matrikel ca. 1 km syd for ejendommen, i stedet for ved staldanlægget, da ejendommen har en del marker heromkring, og da det er tæt på det nye biogas anlæg som der forventes at blive leveret til på et senere tidspunkt. Se bilag 2.

Afstandskravet til naboskel er begrundet i hensynet til naboernes beboelse overfor lugt, transporter, skadedyr mv. fra anlæg og stalde med dyrehold. Haderslev Kommune vurderer, at etablering af en ny gyllebeholder kan medføre en mindre risiko for disse gener. Det vurderes dog, at nabomatriklens beboelse og øvrige beboelser ligger i så stor en afstand, at der ikke vil opleves væsentlig gene som følge af etablering af den ny gyllebeholder.

Det er Haderslev Kommunes vurdering, at dispensationen kan meddeles uden væsentlige gener for omgivelserne.

Høring af ejer af nabomatrikel 72, Grarup Ejerlav, Grarup, i forhold til afstand til den ny gyllebeholder, er foretaget i forbindelse med den generelle partshøring.

Der indkom ingen bemærkninger i høringsperioden.

Med baggrund i ovenstående meddeler Haderslev Kommune i medfør af Husdyrbruglovens § 9, stk. 3 dispensation fra kravet i § 8, stk. 1, nr. 7 vedrørende afstand fra ny gyllebeholder til naboskel. Der stilles ikke vilkår i den forbindelse.

Afgørelsen kan påklages jf. klagevejledning i afsnit C.

1) **Baggrund for afgørelsen**

Haderslev Kommune meddeler miljøtilladelsen, da det vurderes, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, der er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Haderslev Kommune vurderer at miljøtilladelsen, med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, sikrer, at husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet eller andre væsentlige gener.

Tilladelsen er baseret på de oplysninger, der er redegjort for i ansøgningsmaterialet, skema 213412 version 3 og kommunens vurderinger i kapitel D. I kapitel C ses en oversigt over versionshistorikken, og hvilke ændringer der er blevet foretaget som følge af kommunens sagsbehandling.

2) **Andre tilladelser og dispensationer**

Haderslev Kommune gør opmærksom på, at den meddelte tilladelse udelukkende omfatter forholdet til miljølovgivningen. Der skal derfor eventuelt søges om en separat byggetilladelse, ændring af bygningsanvendelse, nedrivningstilladelse, afledning af tagvand eller lignende hos Haderslev Kommune.

3) **Udnyttelsesfrist**

Miljøtilladelsen skal være udnyttet inden 6 år fra tilladelsen er meddelt. Hvis tilladelsen kun er udnyttet delvist, bortfalder den del, der ikke er udnyttet.

4) **Retsbeskyttelse jf. Husdyrbrugloven § 40**

Med denne miljøtilladelse følger der 8 års retsbeskyttelse af husdyrbrugets indretning og drift. Retsbeskyttelsen gælder indtil den 23. december 2028.

B. Vilkår for husdyrbruget

Vilkårene i denne miljøtilladelse skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra det tidspunkt, hvor miljøtilladelsen udnyttes.

Vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, som er beskæftiget med den pågældende del af driften.

Konkrete bestemmelser i lovgivningen og bekendtgørelser, der generelt er gældende for alle husdyrbrug, er ikke stillet som vilkår for tilladelsen, men skal opfyldes alligevel.

Generelle vilkår

1. Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet husdyrgodkendelse.dk skema nr. 213412 version 3 og med de ændringer og vilkår, der fremgår af miljøtilladelsen.
2. Miljøtilladelsen skal altid være at finde på ejendommen, enten udskrevet eller digitalt. Indholdet skal være driftsleder bekendt. Relevante vilkår i miljøtilladelsen skal være medarbejderne bekendt.

Indretning og drift

Husdyrhold, produktionsareal og staldsystem

3. Husdyrbruget kan etablere 1420 m² ny plads til kalvehytter med produktionsareal på 250 m² og placering som vist på bilag 2. Der skal være afløb til opsamlingsbeholder.
4. Husdyrbrugets anlæg, stalde og produktionsarealer skal være i overensstemmelse med nedenstående tabel 1, og placeret som vist på bilag 2, med arealerne som vist på bilag 3.

Ansøgt drift							Produktionsareal %
Kalvestald (BBR 2)	427	Naturlig ventilation	3 m	(#203376) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	189	44,3
Kalvestald (BBR 5)	565	Naturlig ventilation	3 m	(#203378) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	94	16,6
Kostald efter udvid. (BBR 10)	2593	Naturlig ventilation	3 m	(#203441) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	74	70,7
				(#203439) Mælkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	987	
				(#203438) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	269	
				(#203437) Mælkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	302	
Kalvehytter	1420	Naturlig ventilation	3 m	(#203551) Kalve, (under 6 mdr.), Dybstrøelse	0	250	17,6
Sum						2365	

Tabel 1: Stalde og produktioner på ejendommen Stenderupvej 22

5. Flexgruppen er defineret således:

Dyretype og staldsystemer som indgår i flexgruppen
Alle kvæg; Dybstrøelse
Mælkekøer, kvier og stude, Dybstrøelse
Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.), Dybstrøelse
Kalve, (under 6 mdr.), Dybstrøelse

Tabel 2: Tilladte flexgrupper

Vilkår fra tidligere miljøgodkendelse om etablering og vedligeholdelse af levende hegn

6. Vilkår 8 fra tidligere § 12 miljøgodkendelse fra 8. februar 2011, stadfæstet af Natur- og Miljøklagenævnet 4. juli 2012. *Ansøger skal etablere og vedligeholde et levende hegn større løvtræer som eg, ahorn, bøg, ask eller lign. Beplantningen skal foretages i førstkomende plantesæson efter at miljøgodkendelsen er givet.*

Anlæg til gødning

7. Husdyrbruget kan etablere ny gyllebeholder på 3.000 m³ med et overfladeareal på 747 m² på marken med matrikel nr. 154 i hjørnet ved Grarupvej og markvej, ca. 1 km syd for ejendommen. Gyllebeholderen kan jf. dispensation placeres med afstand på 15 m til naboskel.

Den nye gyllebeholder kan opføres i en maksimal højde på 5 m over terræn. Ved en eventuel fremtidig teltoverdækning kan der tillades en samlet maksimal højde på 8-9 m over terræn. Bygningsmaterialer skal være landskabeligt afstemt.

Der skal etableres afskærmende punktbeplantning ved den vestlige og østlige side af den nye gyllebeholder. Punktbeplantningen skal følge de retninger der fremgår af nedenstående beplantningsfigur.

Retning for punkt-beplantning mod vest og øst

Placering til vej og naboskel

Beplantningen skal foretages i førstkommande plantesæson efter at gyllebeholderen er opført og til stadighed vedligeholdes. Beplantningen skal være et levende hegn bestående af en blanding af buske og træer.

Gyllebeholderen skal nedrives, hvis den ikke længere er nødvendig for driften.

8. Husdyrbruget skal etablere fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt på den eksisterende 3.000 m³ gyllebeholder.

Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle.

Skader på teltoverdækningen skal repareres inden for en uge efter skadens opståen.

Såfremt en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen. Tilsynsmyndigheden underrettes straks herom.

Der skal føres en logbog for gyllebeholderen, hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

9. Husdyrbrugets gødningsopbevaringsanlæg skal være i overensstemmelse med nedenstående tabel 3 og placeret som vist på bilag 2.

Møddingen må udgøre op til 50 m² af hele pladsen.

Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ånsøgt drift					
960 m ³ gyllebeholder	Flydende				247
3000 m ³ gyllebeholder	Flydende				247
Plads til kølevægt	Fest				1000
Ny 3000 m ³ gyllebeholder	Flydende				247

Tabel 3: Opbevaring af husdyrgødning.

- Hvis gyllen ikke suges direkte over i gyllevogn med påmonteret læssekran, skal påfyldning af gyllevognene foregå på støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter en periode med daglig påfyldning er afsluttet.
- Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne. Eventuelt spild skal opsamles. Inden udpumpning af gylle fra staldene skal det sikres, at gyllebeholderne kan rumme den udpumpede mængde gylle.
- Eventuel markstak med komposteret dybstrøelse skal placeres mindst 100 m fra beboelser og ellers følge reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Foder

- Afløbsbrønde fra eksisterende plansiloer skal friholdes for ensilage, sand og lignende, så ensilagesaft og overfladevand kan ledes frit til særskilt beholder.
- Ikke-saftgivende ensilage kan opbevares i markstak. Markstakken må højst ligge på samme sted 1 år. Der skal derefter gå mindst 5 år, før ensilage igen må placeres på samme sted. Placeringen noteres på et kortbilag.

Øvrige emissioner (lugt, støj, lys, skadedyr)

Lugt

- Bedriften og dens omgivelser skal drives og renholdes således, at lugtgener så vidt muligt begrænses. Der skal opretholdes en god staldhygiejne, herunder sikres, at overflader holdes rene og tørre.
- Såfremt der opstår lugtgener, som kommunen vurderer, er væsentligt større end det, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, skal husdyrbruget lade foretage undersøgelse med henblik på at begrænse lugtkilderne.

Undersøgelsen skal drøftes med kommunen, og husdyrbruget skal gennemføre de nødvendige tiltag til reduktion af generne.

Støj

17. Bidraget fra ejendommen til det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) må i det åbne land, i byzone og ved samlet bebyggelse ikke overskride følgende værdier, som angivet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder":

	Mandag – fredag kl. 07.00 - 18.00 Lørdag kl. 07.00 - 14.00	Mandag - fredag kl. 18.00 - 22.00 Lørdag kl. 14.00 - 22.00 Søn og helligdag kl. 07.00 - 22.00	Alle dage kl. 22.00 – 07.00
	dB(A)	dB(A)	dB(A)
Det åbne land	55	45	40
Byzone	45	40	35
Samlet bebyggelse	45	40	35

Tabel 3: Støjgrænser

De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lydniveauer i dB(A)

Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af ovennævnte støjgrænser.

Støjgrænserne må i det åbne land ikke overskrides ved nærmeste nabos udendørs opholdsarealer, maks. 15 m fra beboelsen. Støjgrænserne må i samlet bebyggelse og byzone ikke overskrides noget sted i området.

Hvis tilsynsmyndigheden, på baggrund af en orienterende støjmåling, finder det nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de fastsatte støjgrænser overholdes. Tilsynsmyndigheden kan dog kun kræve dette dokumenteret en gang årligt.

Målingerne/beregningerne skal være en "Miljømåling – ekstern støj", og skal udføres af en person eller firma, som findes på Miljøstyrelsens sidste reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at "Miljømåling – ekstern støj". Udgifterne til støjmålingen afholdes af husdyrbruget.

Lys

18. Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for omboende og omgivelserne.

Fluer og skadedyr

19. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning, m.v. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.). Stalde, lagre og andre anlæg skal holdes i forsvarlig rottesikret stand, m.v. med henblik på at forhindre gode levemuligheder for rotter.
20. Der skal overalt på ejendommen udføres effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Til og frakørsel (Transport)

21. Ved transport af husdyrgødning skal transportvognen være indrettet, så spild så vidt som muligt ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal det straks opsamles.

Reststoffer, affald og naturressourcer

Døde dyr

22. Døde dyr skal opbevares overdækket og på betonspalter eller andet tilsvarende underlag. Opbevaringen må ikke give anledning til væsentlige lugtgener og må ikke medføre uhygiejniske forhold.

Olie og diesel

23. Olie og diesel skal opbevares i overjordiske beholdere på fast bund uden afløb så spild kan opsamles.
24. Tankning af brændstof skal ske under opsyn.
25. Tanke skal være sikret mod påkørsel.

Kemikalier og andre stoffer

26. Kemikalier, rengøringsmidler, medicin, foderstoffer m.v., skal opbevares således, at de ikke kan ledes til jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, hvis der måtte ske udslip. Et eventuelt spild af sådanne stoffer på befæstede arealer uden afløb til gyllebeholder skal straks opsamles.

Spildevand

27. På befæstede arealer må der ikke ske oplag af tilskudsfoder m.v., der med evt. regnvand kan tilføres overflade- eller grundvand. Et eventuelt spild af sådanne stoffer på befæstede arealer uden afløb til opsamlingsbeholder skal straks opsamles.
28. Afløbsbrønde, tagnedløbsbrønde og lignende skal sikres, så der ikke ved eventuelle uheld kan afledes gylle til drænsystemet.
29. Vask af maskiner, redskaber og transportvogne skal foregå på støbt, tæt plads med bortledning af spildevand til opsamlingsbeholder. Alternativt kan rengøringen foregå på arealer, hvor der er vegetation.

Egenkontrol

Energi- og vandforbrug

30. El-, diesel- og vandforbrug skal registreres en gang om året.
31. Det årlige el-, diesel- og vandforbrug skal kunne dokumenteres i mindst 5 år.
32. Installationer til el, vand mv. skal til stadighed vedligeholdes.
33. Kontrolrapport (mindst hvert 5. år) for elinstallationerne skal kunne fremvises.

C. Offentlighed og klagevejledning

Orientering af naboer om ansøgningen om miljøtilladelse

Matrikulære naboer til ejendommen inkl. gyllebeholder på matrikel 154, Graruo Ejerlav, Grarup blev orienteret om ansøgningen om miljøtilladelse den 8. december 2020 med en frist på 2 uger til at indsende bemærkninger.

Der indkom ingen bemærkninger. Ingen har ønsket udkastet til afgørelsen tilsendt.

Høring af parter om udkastet til miljøtilladelse

Udkast til miljøtilladelse blev den 08-12-2020 udsendt i partshøring.

Udkast til miljøtilladelse blev sendt til dem, som har anmodet herom, og sendt til naboer og andre berørte med oplysning om en frist på 2 uger til at kommentere udkastet (jf. husdyrbrugloven § 56 og forvaltningslovens § 19)

Haderslev Kommune har vurderet, at parter i denne sag er ansøger og ejer selv, andre berørte myndigheder, og eventuelle nabobeboelser, som ligger indenfor lugtkonsekvenszonen på 334 meter, samt ejere af de ejendomme, som matrikulært støder op til ejendommen, hvor husdyrbrugets anlæg er placeret.

Foruden at være matrikulær nabo høres ejer af matrikel 72, Grarup Ejerlav, Grarup også pga. ansøgning om dispensation for afstandskrav til naboskel, som Haderslev kommune forventer at give.

Der er ikke kommet høringssvar i høringsperioden.

Annoncering af afgørelse

Miljøtilladelsen er meddelt den 23-12-2020

Miljøtilladelsen efter husdyrbrugloven er offentliggjort på DMA.mst.dk den 23-12-2020

Orientering om denne afgørelse er sendt til følgende:

Som e-mail eller brev med vedhæftet fil:

- Ansøger I/S Stenderupgaard, Stenderupvej 22, 6100 Haderslev
e-mail: stenderupgaard@hotmail.com
- Ejer af I/S, Peter Jensen, Stenderupvej 22, 6100 Haderslev
e-mail:
- Ejer af I/S, Henrik Antoni Jensen, Stenderupvej 22, 6100 Haderslev
e-mail:
- Ejer af nabomatrikel (matrikel 72) – i forhold til dispensation fra afstandskrav til ny gyllebeholder

Som e-mail med vedhæftet fil:

- Ansøgers konsulent: LandboSyd, konsulent Henriette Fries
e-mail: hcf@landbosyd.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København
e-mail: dn-haderslevsager@dn.dk
- Det Økologiske råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N
e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, DOF, Vesterbrogade 140, 1620 København V.
e-mail: natur@dof.dk

Som e-mail med link til hjemmesiden dma.mst.dk:

- Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Syd, Nytorv 2, 1. sal, 6000 Kolding
e-mail: sesyd@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, 7000 Fredericia
e-mail: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Wormstrupvej 2, 7540 Haderup
e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14,1 1651 København V
e-mail: ae@ae.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postboks 12188, 1017 København K.
e-mail: fbr@fbr.dk
- Lokalfld. Danmarks Naturfredningsforening Haderslev, Bent Karlsson, Højgårdsvej 9, Brøndlund, 6500 Vojens
e-mail: Bent.Karlsson1@outlook.dk
- Lokalfld. Danmarks Sportsfiskerforbund v/ Morten Ringive
e-mail: mri@fleggaard.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten
e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, DOF Sønderjylland v/ Jørn V. Sørensen, Kongevej 64, 6100 Haderslev
e-mail: haderslev@dof.dk

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jf. husdyrbruglovens § 76.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.naevneneshus.dk

Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID.

Klagen sendes gennem Klageportalen til Haderslev Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du som privatperson betale et gebyr på 900 kr. For virksomheder og organisationers vedkommende er gebyret på 1.800 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i klageportalen. Klagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Haderslev Kommune.

Haderslev Kommune videresender herefter anmodningen til klagenævnet, som træffer afgørelsen om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være modtaget inden klagefristens udløb den 20-01-2021..

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Haderslev Kommune i klageportalen.

Haderslev Kommune kan oplyse, at det af husdyrbrugloven § 81, stk. 1 fremgår, at en klage ikke har opsættende virkning, med mindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Hvis du

påbegynder udnyttelse af miljøgodkendelsen inden klagefristens udløb, er det på egen regning og risiko.

Når Haderslev Kommune modtager en klage, underretter Kommunen straks ansøger om klagen.

Der er ifølge offentlighedsloven ret til aktindsigt i alle dokumenter, der vedrører sagen.

Civilt søgsmål

Et eventuelt sagsanlæg skal ifølge § 91 i husdyrbrugloven, være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er modtaget, eller – hvis sagen påklages – inden 6 måneder efter, at den endelige afgørelse foreligger.

Line Olsen

Sagsbehandler
Haderslev Kommune

D. Ansøgers beskrivelse og kommunens vurderinger

Ansøgers beskrivelse og kommunens vurdering danner grundlag for de vilkår, der meddeles miljøtilladelsen. Ansøgers beskrivelse af forholdene fremgår af ansøgningen samt af supplerende oplysninger fra ansøger.

Kommunens vurderinger foretages på baggrund af Haderslev Kommunes oplysninger om natur- og miljøforhold i området, og på områdets sårbarhed over for påvirkninger fra husdyrbruget.

Vurderingerne skal belyse konsekvenserne af driften på ejendommen, og om de virkemidler til forebyggelse og begrænsning af forurening, der fremgår af ansøgningen, er tilstrækkelige.

Historik

I henhold til §§ 30 og 33 i godkendelsesbekendtgørelsen, skal den ansøgte ammoniakdeposition og lugtemission vurderes ud fra en sammenligning af den lovlige drift på ansøgningstidspunktet (nudriften) og for 8 år siden.

Nudrift

Ejendommens tilladte dyrehold fremgår af seneste den tidligere § 12 miljøgodkendelse fra 8. februar 2011 (stadfæstet af Natur- og Miljøklagenævnet 4. juli 2012). Miljøgodkendelsen giver tilladelse til en produktion på 213 årskøer (tung race), 47 kalve (0-5 mdr.), 11 kvier (18-23 mdr.), 18 kvier (23-25 mdr.) og 118 tyrekalve (40-55 kg), hvilket på daværende tidspunkt svarede til 315,24 DE. I forbindelse med miljøgodkendelsen blev givet godkendelse til at udvide med byggeri af en ny kostald i forlængelse af den eksisterende kostald.

Den nye kostald i forlængelse af den eksisterende kostald blev bygget i 2014 og indgår i nudriften. I forlængelsen af kostalden er der et sengeafsnit (502 m²) og en dybstrøelsesboks (269 m²). I miljøgodkendelse blev der stillet vilkår om, at det nye sengeafsnit skulle indrettes med et fast drænet gulv med 2 % hældning og skraber. I stedet er der dog bygget et spaltegulv med rundskyl, svarende til gulvet i den oprindelige del af kostalden. Dette gulv skal derfor lovliggøres med denne ansøgning.

I et help-desk svar fra 10. juli 2019 skriver miljøstyrelsen, at et eksisterende og lovligt produktionsareal, med et ikke-godkendt staldsystem, skal indtastes i nudrift med det godkendte staldsystem. Sengeafsnittet i forlængelsen af kostalden er derfor i nudrift indtastet som et "fast drænet gulv med skraber og ajleafløb"

Det vurderes at fordeling af produktionsareal og dyretype ansøgningen, skema 213412, viser den korrekte nudrift.

8 års drift

Ejendommens tilladte dyrehold fra 2012 fremgår under nudrift. Den nye kostald i forlængelse af den eksisterende kostald blev først bygget i 2014 og indgår derfor ikke i 8-års driften.

Det vurderes at fordeling af produktionsareal og dyretype ansøgningen, skema 213412, viser den korrekte 8 års drift.

Ansøgt drift

Haderslev Kommune har i oktober 2020 modtaget version 3 af ansøgning, skema 213412, om miljøtilladelse af husdyrbruget på Stenderupvej 22, 6100 Haderslev. Version 1 af ansøgning er indsendt 20. december 2019.

Der ansøges nu om fri produktion på staldenes produktionsarealer (stipladsmodellen) for at gøre det nemmere, at udnytte staldanlægget optimalt. Herudover søges der om:

- Ny plads til kalvehytter
- Ny gyllebeholder ca. 1 km syd for anlægget
- Lovliggørelse af spaltegulv med rundskyl i tilbygningen til kostalden
- Teltoverdækning på eksisterende gyllebeholder

I ansøgt drift er sengeafsnittet i forlængelsen af kostalden indtastet som en "Sengestald med spalter", som er det gulv der i realiteten er bygget. Sengeafsnittet indtastes desuden som et "Nyt staldafsnit". Da et spaltegulv ikke lever op til BAT i forhold til ammoniakemissionen, skal den ekstra ammoniakemission der kommer fra sengearealet, i

forhold til hvis det var bygget som et fast drænet gulv, hentes på en anden måde. Dette gøres ved at etablere en teltoverdækning på den eksisterende store gyllebeholder.

På de eksisterende produktionsarealer med dybstrøelse søges der om FLEX-gruppen "Alle kvæg. Dybstrøelse", for at give ansøger mest muligt fleksibilitet i sin tilladelse.

I ansøgt drift søges der desuden om en ny udendørs plads til kalvehytter, som skal være mellem de eksisterende plansiloer. Produktionsarealet udgør 250 m².

Ansøger forventer fremadrettet en produktion på ca. 210 årskøer, 20 opdræt (23-25 mdr.), 80 kalve (0-9 mdr.) og 100 tyrekalve (40-55 kg).

Erhvervsmæssigt nødvendigt

Haderslev Kommune vurderer, at miljøtilladelse til etablering af ny plads til kalvehytter, ny gyllebeholder ca. 1 km syd for anlægget, lovgiggørelse af spaltegulv med rundskyl i tilbygningen til kostalden samt teltoverdækning på eksisterende gyllebeholder er erhvervsmæssigt nødvendigt for husdyrbrugets fortsatte drift, idet det optimerer anlæggets udnyttelse og ejendommens drift, hvilket har betydning for ejendommens indtjening og overlevelse i branchen. Fri produktion på staldenes produktionsarealer og den nye kalveplads gør det nemmere, at udnytte staldanlægget optimalt.

Den nye gyllebeholder er nødvendig, da der er behov for mere gylleopbevaring på ejendommen. Kapaciteten i de eksisterende gyllebeholdere på ejendommen er på 960 m³ og 3.000 m³ og derudover er der til kapacitet til 300 m³ i gyllekanalerne. Med denne ansøgning søges der om tilladelse til en ny gyllebeholder på 3.000 m³. Det giver en samlet kapacitet på 7.260 m³. Med den forventede produktion på 210 årskøer, 20 opdræt, 80 kalve og 100 tyrekalve vil den samlede årlige produktion af husdyrgødning være 6.310 m³ gylle samt 3.110 m³ vand fra plansiloerne, kalvepladsen og vaskepladsen. Med den nye gyllebeholder vil der således være en opbevaringskapacitet på 9,6 måneder på ejendommen. Hvis der ikke etableres ny gyllebeholder ville opbevaringskapaciteten kun være på 5,6 måneder.

Den nye gyllebeholder placeres på en mark-matrikel ca. 1 km syd for ejendommen, i stedet for ved staldanlægget, da ejendommen har en del marker heromkring, og da det er tæt på det nye biogas anlæg som der forventes at blive leveret til.

1) Generelt

Haderslev Kommunes vurdering

Denne miljøtilladelse omfatter udelukkende anlægget på adressen Stenderupvej 22, 6100 Haderslev.

Ansøger driver også husdyrproduktion på Aarø 128, 6100 Haderslev der anvendes som kviehotel. Der er tale om to adskilte faste ejendomme, der ikke har fælles matrikler. Der transporteres dyr mellem ejendommene. Da begge ejendomme kan drives uafhængig af hinanden, er de ikke teknisk, forurenings- og driftsmæssigt forbundet.

Kommunen stiller vilkår om, at det er den ansvarlige for driften af anlægget, som er ansvarlig for at overholde tilladelsens vilkår. På afgørelsestidspunktet er det Stenderupgaard I/S ved Peter Jensen og Henrik Antoni Jensen, som er ansvarlig for driften.

For at sikre, at tilladelsens vilkår er tilgængelige for de ansatte, stilles der vilkår om, at tilladelsen skal foreligge på ejendommen.

2) Staldanlæg – Produktionsarealer – Anlæg til gødning

Ansøgers beskrivelse:

Ansøgt drift							Produktions- areal %
Kalvestald (BBR 2)	427	Naturlig ventilation	3 m	(#203376) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	189	44.3
Kalvestald (BBR 5)	566	Naturlig ventilation	3 m	(#203378) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	94	16.6
Kostald efter udvid. (BBR 10)	2593	Naturlig ventilation	3 m	(#203441) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	74	70.7
				(#203439) Mælkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	987	
				(#203438) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	269	
				(#203437) Mælkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	302	
Kalvehytter	1420	Naturlig ventilation	3 m	(#203551) Kalve, (under 6 mdr.); Dybstrøelse	0	250	17.6
Sum						2365	

Det eksisterende staldanlæg består af nogle ældre staldbygninger (BBR 2 og 5) der benyttes til kalve samt en nyere kostald (BBR 10) fra 2001. Kostalden er blevet forlænget med 30 m x 37,5 m mod syd i år 2014.

Der søges om en ny udendørs plads til kalvehytter, som skal være mellem de eksisterende plansiloer. Derudover søges der også om en ny gyllebeholder, som ønskes opført ca. 1 km syd for staldanlægget.

Opgørelse af produktionsarealerne i staldene er baseret på opmålinger foretaget af ansøger i juli 2019. Staldtegningerne, sammen med et excel-ark, hvor arealerne er opgjort, er indsendt sammen med ansøgningen.

Oplysninger om produktionsareal, staldsystem og dyretype fremgår af nedenstående tabel.

Bygning	Produktionsareal og staldsystem		
	8-års drift	Tilladt nudrift	Ansøgt drift
Kalvestald (BBR 2)	189 m ² Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	189 m ² Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	189 m ² Flexgruppe. Alle kvæg; Dybstrøelse
Kalvestald (BBR 5)	94 m ² Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	94 m ² Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	94 m ² Flexgruppe. Alle kvæg; Dybstrøelse
Kostald efter udvid. (BBR 10)	-	74 m ² Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	74 m ² Flexgruppe. Alle kvæg; Dybstrøelse
	-	987 m ² Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	987 m ² Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)
	-	269 m ² Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	269 m ² Flexgruppe. Alle kvæg; Dybstrøelse
	-	502 m ² Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb	502 m ² Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)
Kostald før udvid. (BBR 10)	74 m ² Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	-	-
	987 m ² Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)		
Kalvehytter	-	-	250 m ² Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse
Produktionsareal i alt	1.344 m²	2.115 m²	2.365 m²

Ansøgningen er vedlagt bilag med oversigtskort over Placering af det eksisterende staldanlæg, opbevaringsanlæg og øvrige bygninger.

Der etableres en ny gyllebeholder på 3.000 m³, som ønskes opført ca. 1 km syd for staldanlægget. De eksisterende opbevaringsanlæg består af to gylleholdere fra hhv. år 1995 og 2003 på 960 m³ og 3.000 m³. Der etableres en teltoverdækning på den eksisterende store gyllebeholder (3.000 m³) for at leve op til BAT. Fast mæg fra kalvene opbevares på den støbte plads foran plansiloerne. Det er kun en mindre del af pladsen der bruges til opbevaring af mæg, men da mæg placeres lidt forskellige steder på pladsen, er hele pladsen tegnet ind i husdyrgodkendelse.dk.

De eksisterende opbevaringsanlæg indgår både i 8 års driften og nudriften. Der søges om en ny gyllebeholder på 3.000 m³ i ansøgt drift.

Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
960 m ³ gyllebeholder	Flydende				247
3000 m ³ gyllebeholder	Flydende				747
Plads til kalvosempe	Fast				1000
Ny 3000 m ³ gyllebeholder	Flydende				747

Haderslev Kommunes vurdering

Miljøtilladelsen omfatter:

Tilladt produktionsareal

- Ny plads til kalvehytter på 250 m² til Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse.
- Eksisterende kostald efter udvidelse (BBR 10) med produktionsareal på 74 m² og 269 m² til Alle kvæg; Dybstrøelse samt 982 m² og 502 m² til Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal).
- Eksisterende Kalvestald (BBR 2) på 189 m² til Alle kvæg; Dybstrøelse.
- Eksisterende Kalvestald (BBR 5) på 94 m² til Alle kvæg; Dybstrøelse.

Tilladt gødningsopbevaringsareal

- Ny 747 m² gyllebeholder, 3.000 m³.
- 747 m² eksisterende gyllebeholder, 3.000 m³, med ny teltoverdækning.
- 247 m² eksisterende gyllebeholder, 960 m³.
- Eksisterende plads til kalvemøg, 1.000 m².

Øvrige anlæg

- Ny plansilo (700 m², 35x20 m) med tilladelse jf. afgørelse fra 1. maj 2020.
- Eksisterende plansiloer 1, 2 og 3.
- Eksisterende teknik og tankrum, malkestald.
- Eksisterende vaskeplads.
- Eksisterende maskinhus.
- Eksisterende foderlade ved kalvestald.

Situationsplan med angivelse af placering fremgår af Bilag 2. Produktionsarealerne fremgår af Bilag 3.

Der stilles vilkår om, at dyretype, staldsystemer og størrelse af det eksisterende og nye produktionsareal skal være som ansøgt.

Der stilles vilkår om, at placering og størrelse af den nye gyllebeholder skal være som ansøgt.

Der stilles vilkår om teltoverdækning af den eksisterende gyllebeholder.

Miljøpåvirkningen med ammoniak og lugt afhænger af produktionsarealets og gødningsopbevaringsarealets størrelse, af dyresammensætningen og de anvendte staldsystemer samt af den anvendte teknologi. Kommunen stiller derfor vilkår til disse forhold for at sikre, at miljøpåvirkningerne fra ejendommen fastholdes på det niveau, der fremgår af ansøgningen.

Der gøres opmærksom på, at arealer, hvor der eventuelt går dyr midlertidigt, og som ikke er medregnet som produktionsarealer, skal rengøres iht. godkendelsesbekendtgørelsens § 38.

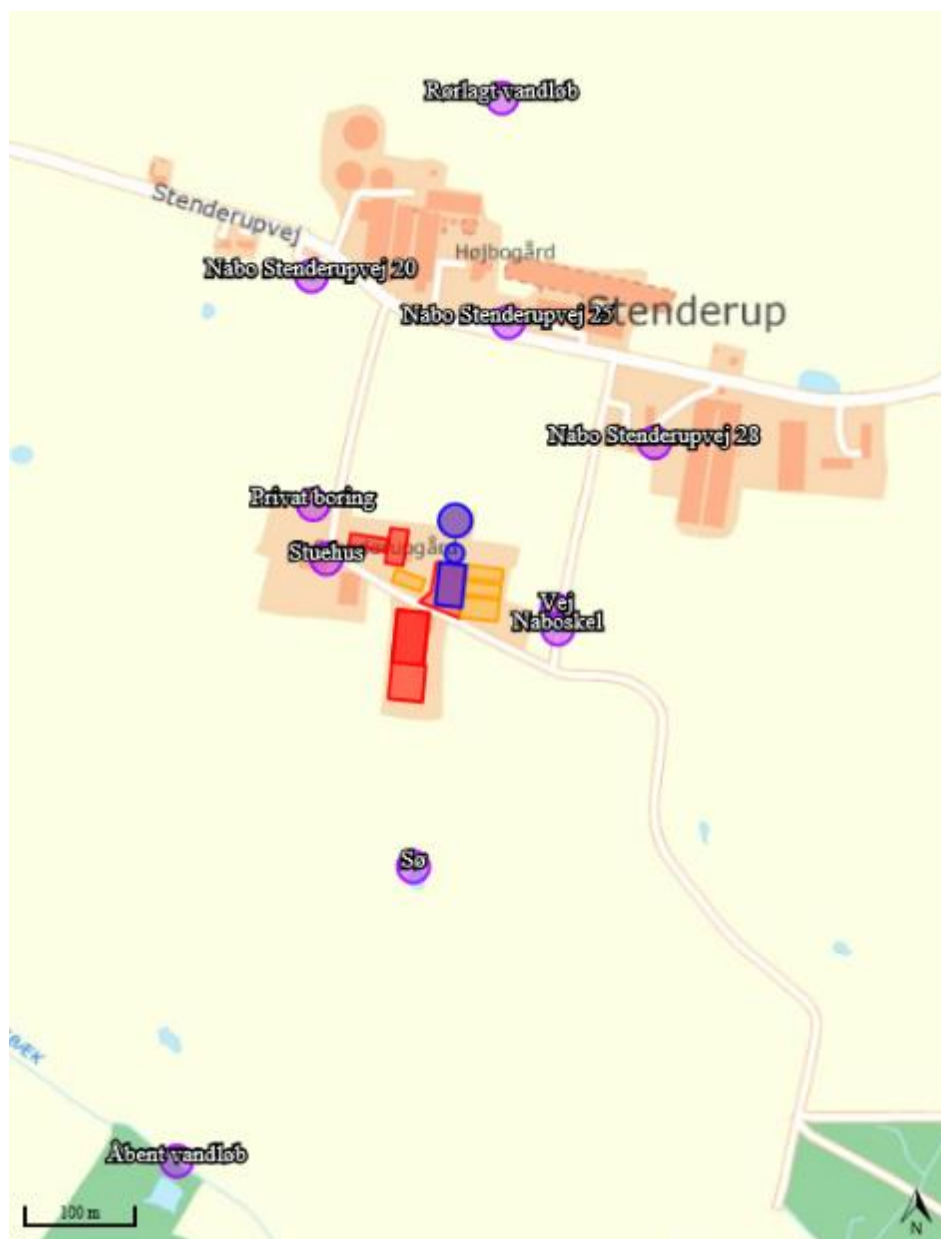
3) Husdyrbrugets lokalisering – afstandskrav

Ansøgers beskrivelse:

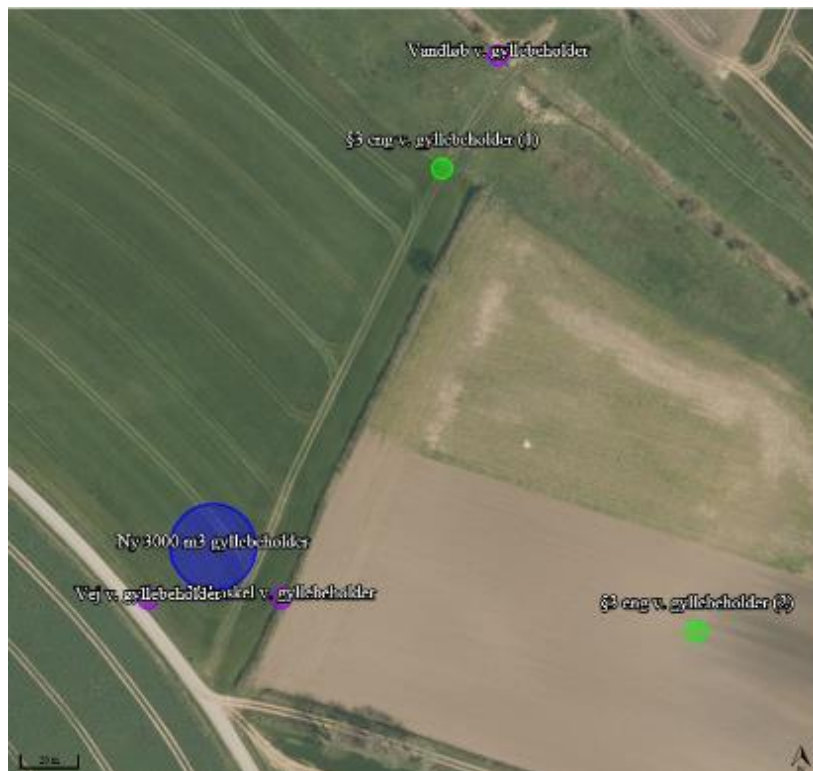
Husdyrbruglovens § 6 og § 8 fastsætter krav til minimumafstande fra husdyrbrugets anlæg til omgivelserne. Afstandskravene jf. Husdyrlovens § 6 overholdes idet husdyrbruget ligger mere end 50 m fra:

- Et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde
- Et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.
- En nabobeboelse

Husdyrbrugets placering i forhold til afstandskravene i Husdyrlovens § 8 fremgår af ansøgningen i husdyrgodkendelse.dk og som vist i nedenstående figurer.

Husdyrbrugets placering i forhold til afstandskravene jf. Husdyrlovens § 8. Nærmeste sø, vandløb og levnedsmiddelvirksomhed ligger udenfor kortudsnittet.

Placering af den nye gyllebeholder syd for staldanlægget

Afstandskravene til vandløb (herunder dræn) og søer større end 100 m², offentlig vej og privat fællesvej og beboelse på samme ejendom er 15 m. Afstandskravene til ikke-almen vandforsyningsanlæg (forsyner færre end 10 husstande) og til levnedsmiddelvirksomhed er på 25 m. Afstandskrav til naboskel er på 30 m og afstandskrav til almene vandforsyningsanlæg er på 50 m.

Alle husdyrlovens afstandskrav jf. § 8 er overholdt for både de eksisterende bygninger samt for den nye kalveplads

Den nye gyllebeholder overholder ikke afstandskravet på 30 m til naboskel, og der skal derfor søges om dispensation for afstandskravet. Kommunen har udtalt at de er indstillet på at give dispensation til afstandskravet, da de ønsker at gyllebeholderen placeres så langt nede i det sydøstlige hjørne af marken som muligt, dog med en afstand på minimum 15 m til vejen og 15 m til naboskellet. Kommunens årsag til at give dispensation er, at den ansøgte placering rent landskabeligt vil være en bedre placering, og da der ingen nabobeboelse er på nabomatriklen, vil den valgte placering ikke være til gene for naboer.

Haderslev Kommunes vurdering

Ejendommen ligger i landzone. Ejendommens anlæg er beliggende på Stenderupvej 22, ca. 3,8 km øst for Grarup og ca. 1,7 km vest for Øsby.

Afstandskrav i henhold til § 6 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

De fastsatte afstandskrav i § 6 gælder for både etableringer og udvidelser.

Der etableres ny plads til kalvehytter og ny gyllebeholder på 3.000 m³, der opføres ca. 1 km syd for staldanlægget.

Ejendommen er beliggende i landzone og uden for eksisterende eller fremtidigt byzone- eller sommerhusområde. Ejendommen ligger desuden ikke i et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign. Afstanden til disse områder er desuden større end kravet på mindst 50 m.

Nærmeste byzone og fremtidig byzone er Øsby, ca. 1,7 km øst for ejendommen. Fra den nye gyllebeholder er der mere end 2 km til byzone.

Nærmeste nabobeboelse i forhold til den nye kalveplads er Stenderupvej 28 med en afstand på ca. 208 m. Afstanden til nærmeste nabo fra den nye gyllebeholder er ca. 300 m. Afstandskravet på 50 m overholdes.

De generelle afstandskrav i § 6 er overholdt både for den nye plads til kalvehytter og den nye gyllebeholder 1 km syd for ejendommen.

Afstandskrav i henhold til § 8 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

De fastsatte afstandskrav i husdyrgodkendelseslovens § 8 til nedenstående områder og installationer gælder ligeledes for etableringer og udvidelser.

Afstandskrav til	Afstandskrav	Afstand	Nærmeste anlæg
Ikke almene vandforsyningsanlæg Boring DGU nr. 152.317	25 m	103 m	Ny plads til kalvehytter
Almene vandforsyningsanlæg Vandværk i Øsby	50 m	Ca. 2,5 km	Hele ejendommen
Vandløb (herunder dræn) søer	15 m	200 m 250 m	Ny gyllebeholder Ny plads til kalvehytter
Offentlig vej og privat fællesvej Grarupvej	15 m	15 m	Ny gyllebeholder
Naboskel Matrikel 72	30 m	15 m	Ny gyllebeholder
Beboelse samme ejendom	15 m	96 m	Ny plads til kalvehytter
Levnedsmiddelvirksomhed	25 m	>25 m	Der findes ingen levnedsvirksomhed indenfor 25 m.

De generelle afstandskrav i § 8 er overholdt, bortset fra afstanden fra den ny gyllebeholder til naboskel.

Haderslev Kommune vurderer, at der skal meddeles dispensation fra afstandskravet fra den ny gyllebeholder til naboskel. Dispensationen er indeholdt i denne miljøtilladelse. Høring i forhold til afstand til naboskel vil ske i forbindelse med den generelle partshøring. Se dispensation i afsnit A.

Det vurderes desuden, at udvidelsen ikke ligger indenfor fredninger, strand-, klit-, sø-, å-, kirke- og fortidsmindebeskyttelseslinje eller indenfor skovbyggelinjen eller indenfor beskyttede sten- og jorddiger.

4) Husdyrbrugets landskabelige placering og planmæssige forhold

Ansøgers beskrivelse

Husdyrbruget ligger i Haderslev Kommune lidt sydøst for Øsby. Området er præget af et dødislandskab fra sidst istid.

Ansøger ønsker at etablere en plads til kalvehytter ved de eksisterende plansiloer. Pladsen er etableret med et fald ind mod afløb, så vand fra pladsen ikke kan løbe af.

Ansøger ønsker at opføre en ny gyllebeholder på 3.000 m³ på matrikel 154 som ligger ca. 1 km syd for ejendommen (se Bilag 2). Den nye gyllebeholder vil blive opført med samme dimensioner og i samme materialer som den eksisterende store gyllebeholder. Ansøger ønsker at placere den nye gyllebeholder væk fra staldanlægget, da ejendommen har en del marker i dette område og fordi denne placering ligger tæt på det nye biogasanlæg, som der forventes at leveres gylle til. Ved den ansøgte placering af den nye gyllebeholder vil der derfor blive mindre transport med gyllen.

Kommunen har på forhånd udtalt, at de gerne vil have placeret gyllebeholderen så langt nede i det sydøstlige hjørne af marken, dog med en afstand på mindst 15 m til vej og 15 m til naboskel (se afsnit om afstandskrav). Kommunen har også udtalt at de vil stille vilkår om beplantning på den nordlige side af gyllebeholderen, og dette er ansøger indforstået med, da beplantning allerede var i ansøgers tanker.

Husdyrbruget ligger i landzone uden for lokal- eller kommuneplanlagte områder. Ejendommen ligger indenfor områder, der er udpeget som særlige værdifulde landbrugsområder, større uforstyrrede landskaber og specifik geologisk bevaringsværdi. En del af ejendommens arealer ligger desuden indenfor udpegningen kulturhistorisk bevaringsværdi, men ejendommens bygninger ligger udenfor udpegningen.

Der ligger ingen fredede fortidsminder i nærheden af husdyrbruget.

Husdyrbruget ligger i et område med almindelige drikkevandsinteresser og udenfor indvindingsoplandene til de nærmeste vandværker.

Haderslev Kommunes vurdering

Der etableres ny plads til kalvehytter i tilknytning til eksisterende plansiloer og der etableres teltoverdækning på den eksisterende 3.000 m³ gyllebeholder, der ligger ved ejendommen. Der etableres ny gyllebeholder på 3.000 m³, der opføres ca. 1 km syd for staldanlægget på mark med matrikel nr. 154 ved Grarupvej.

Ejendommen ligger i landzone.

Ejendommen ligger i det åbne land, og indenfor Særligt værdifulde landbrugsområder (KP17).

Ejendommen ligger ikke indenfor kommuneplanens (KP17) udpegede Bevaringsværdige landskaber (KP17).

Ejendommen ligger indenfor Større uforstyrrede landskaber (KP17).

Da den nye plads til kalvehytter etableres i tilknytning og umiddelbar nærhed til eksisterende plansiloer vurderes det ikke at påvirke landskabet.

Etablering af teltoverdækning på ejendommens eksisterende 3.000 m³ gyllebeholder, der ligger nordligst på ejendommen og tættest på Stenderupvej, vurderes ikke at have landskabelig påvirkning, da indkig til den samlede ejendom ikke vil blive væsentligt ændret.

Haderslev Kommune kan acceptere, at den nye gyllebeholder opføres på den udvalgte lokalitet og dermed ikke i tilknytning til ejendommens øvrige anlæg. Baggrunden herfor er, at ejendommen med den valgte lokalitet til den nye gyllebeholder får kortere afstand til en del af ejendommens marker, ligesom det vil være tættere på det nye biogasanlæg, som ejendommen forventer at levere gylle til. Ved den ansøgte placering af den nye gyllebeholder vil der derfor blive mindre transport med gyllen.

Den nye gyllebeholder på 3.000 m³ kan opføres i en maksimal højde på 5 m over terræn. Af landskabelige hensyn skal den nye gyllebeholder ved etablering på marken med matrikel nr. 154 opføres i hjørnet ved Grarupvej og markvej, dermed vil gyllebeholderen landskabsmæssigt ligge i "læ" af store eksisterende træer. Den nye gyllebeholder skal placeres i "hjørnet" med en afstand på 15 m til vej og 15 m fra naboskel (der meddeles dispensation fra afstandskravet på 30 m til naboskel). Der skal etableres afskærmende punktbeplantning ved den

vestlige og østlige side af den nye gyllebeholder. Punktbeplantningen skal følge de retninger der fremgår af beplantningsfigur i vilkår 7 Bygningsmaterialer til den nye gyllebeholder skal være landskabeligt afstemt.

Der stilles vilkår om placering, størrelse, beplantning og materiale for den nye gyllebeholder. Der stilles vilkår om, at den nye gyllebeholder på 3.000 m³, der er placeret uden tilknytning til det eksisterende anlæg, skal nedrives, hvis den ikke længere er nødvendig for driften.

I forbindelse med denne tilladelse videreføres vilkår 8 fra den tidligere § 12 miljøgodkendelse fra 8. februar 2011, der blev stadfæstet af Natur- og Miljøklagenævnet 4. juli 2012.

Vilkår 8:

8. Ansøger skal etablere og vedligeholde et levende hegn større løvtræer som eg, ahorn, bøg, ask eller lign. Beplantningen skal foretages i førstkomende plantesæson efter at miljøgodkendelsen er givet.

Ejendommens eksisterende bygninger er sløret af beplantning, men det vurderes at den sydlige hal vil blive synlig henover dalen fra Grarup Kirke.

For at sikre de landskabelige værdier i området specielt over mod kirken, stilles der vilkår om at eksisterende levende hegn, syd for gården, over en 50 m strækning nærmest gården, suppleres med ca. 10 - 20 større løvtræer, (som udplantes ved og i hegnet) til afskærme den nye bygning. Samtidig stilles der vilkår om at hegnet til steds plejes og vedligeholdes. Bilag 3.2 viser placering af levende hegn.

Kortbilag: Landskabsvurdering

Placering af levende hegn

5) Husdyrgødning

Ansøgers beskrivelse

I kostalden udsluses gyllen til forbeholderen med rundskyl dagligt. Dybstrøelsen udmuges hver måned i kalvestaldene og hver 3. måned ved kvier og køer på dybstrøelse. Dybstrøelsen fra kalvene lægges på pladsen foran plansiloerne. Dybstrøelsen fra kvier og køer køres enten i markstak eller direkte ud.

Overpumpning af gylle fra forbeholderen til gyllebeholderne overvåges. Gyllen i gyllebeholderne omrøres udelukkende forud for gylleudbringning. Udbringning af gyllen foretages af ansøger og der anvendes en 22 tons gyllevogn med læssekran.

Husdyrbruget vil fremadrettet levere gylle til biogasanlægget Naturbiogas Sode.

Med en forventet fremtidig produktion på 210 årskøer, 20 opdræt (23-25 mdr.), 80 kalve (0-9 mdr.) og 100 tyrekalve (40-55 kg) vil den samlede årlige produktion af husdyrgødning være 6310 m³ gylle og 716 m³ dybstrøelse.

Udover gylle, ledes der også regnvand fra plansiloerne, kalvepladsen og vaskepladsen til gyllebeholderne. De eksisterende og nye pladser er samlet opmålt til 3539 m², hvilket giver en årlig vandmængde på 3100 m³. Derudover anvendes der årligt ca. 10 m³ vaskevand på vaskepladsen.

Kapaciteten i de eksisterende gyllebeholdere på ejendommen er på 960 m³ og 3.000 m³ og derudover er der til kapacitet til 300 m³ i gyllekanalerne. Med denne ansøgning søges der om tilladelse til en ny gyllebeholder på 3.000 m³. Det giver en samlet kapacitet på 7.260 m³ og derved en opbevaringskapacitet på 9,6 måneder på ejendommen.

Husdyrbruget lever dermed op til husdyrgødningsbekendtgørelsens krav om minimum 9 måneders opbevaringskapacitet.

Haderslev Kommunes vurdering

Ifølge § 11 i husdyrgødningsbekendtgørelsen vil en opbevaringskapacitet svarende til mindst 9 måneders produktion normalt være tilstrækkelig til, at udbringningen og gødningsanvendelsen kan ske i overensstemmelse med de generelle miljøregler. Dog skal der være minimum 6 måneders kapacitet.

Gødningsproduktionen er relateret til antal dyr og ikke til m² produktionsareal. Denne § 16b miljøtilladelse stiller ikke krav om dyrenes maksimale antal, og ejendommens opbevaringskapacitet beregnet i måneder kan derfor variere år for år.

Håndtering af dybstrøelse fra kvier og køer, der enten køres i markstak eller direkte ud, skal ske efter husdyrgødningsbekendtgørelsens regler. Komposteret dybstrøelse (dybstrøelse der mindst har ligget 3-4 måneder i stald, og hvor tørstofindholdet udgør mindst 30 %) kan lægges i markstak og skal følge reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen kapitel 6 om afstande, overdækning og optegnelser.

Det forudsættes jf. § 8 i husdyrbrugloven, at markstak med komposteret husdyrgødning placeres mindst 15 meter fra dræn og vandløb.

6) Foderopbevaring

Haderslev Kommunes vurdering

På ejendommen er der foderlade og 3 eksisterende plansiloer, 1, 2 og 3. Der er med afgørelse fra 1. maj 2020 givet tilladelse til en ny plansilo på 700 m² (35x20 m). Den nye plansilo opføres syd for eksisterende plansilo 1 og 2 og etableres, som de eksisterende, med mure langs tre sider og en 2 m randzone foran den vestlige side med fald ind mod et afløb. Afløbet fra den nye plansilo vil blive koblet til afløbet fra de eksisterende plansiloer, som føres til den lille gyllebeholder.

Se bilag 2, for placering af plansiloer.

For at sikre uhindret afløb af ensilagesaft og overfladevand fra plansilo til opbevaringsanlæg stilles vilkår om, at afløbsbrønde fra ejendommens plansiloer skal friholdes for ensilage, sand og lignende, så ensilagesaft og overfladevand kan ledes frit til særskilt beholder.

7) Ammoniakemission - Naturvurdering og Bilag IV-arter

Ansøgers beskrivelse

Ud fra oplysningerne om størrelsen af produktionsarealerne, dyre- og gulvtype i ansøgt drift, nudrift og 8-års drift samt evt. oplysninger om miljøteknologier beregnes husdyrbrugets ammoniakemission i de tre drifter.

Ammoniakemissionen fra stalde og opbevaringslagre på Stenderupvej 22 fremgår af nedenfor. Den totale ammoniakemission fra husdyrbruget er i ansøgt drift 3.027,7 kg N/år, med en meremission på 494,9 kg N/år i forhold til nudrift og 1.167,6 kg N/år i forhold til 8-års driften.

Drifttype:	Ammoniakemission fra staldeføit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	2463,1	564,6	3027,7
Nudrift	2117,5	415,3	2532,8
8 års-drift	1444,8	415,3	1860,1

Husdyrbrugets ammoniakemission må ikke give anledning til væsentlige påvirkninger af naturområder, der er beskyttede af europæisk lovgivning (Natura 2000 områder) eller dansk lovgivning, eller som kan være leve- eller ynglelokaliteter for særligt beskyttede dyrearter (bilag IV arter). Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen klarificerer naturen i kategori 1, 2 og 3 natur og fastsætter beskyttelsesniveauer som fremgår af nedenstående tabel.

Ammoniakfølsom natur	Beskrivelse	Krav
Kategori 1	Ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper uanset størrelse jf. bilag 3 pkt. D i bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug hvis de er beliggende inden for et Natura 2000 område og er omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt, samt heder og overdrev inden for et Natura 2000 område som er omfattet af § 3 i NBL (dvs. større end 2.500 m ²)	Max. totaldeposition (stald og lager) afhængig af antal husdyrbrug i nærheden*: 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2	Ammoniakfølsomme naturtyper som ligger uden for Natura 2000 område: højmoser, lobeliesøer, heder der i sig selv er større end 10 ha og omfattet af § 3 i NBL og overdrev der i sig selv er større end 2,5 ha og omfattet af § 3 i NBL.	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.
Kategori 3	Ammoniakfølsomme naturtyper der ikke er omfattet af kategori 1 og 2 og som ligger uden for Natura 2000 område i form af heder, moser og overdrev der er omfattet af § 3 i NBL samt ammoniakfølsomme skove. For at være ammoniakfølsom skal skove være større end 0,5 ha og mere end 20 m bred og bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer og 1) hvor der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel »skovjordbund«, 2) hvor skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel »skovjordbund« (dvs. i størrelsesorden mere end ca. 200 år), eller 3) hvor der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen "Arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af § 25 i lov om skove" og arterne har væsentlig, definerende betydning for skovens naturværdi.	Kommunen vurderer konkret, om der skal fastsættes vilkår om max. merdeposition, og hvad det nødvendige krav til max. deposition skal være. Kravet må dog ikke være under en max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.
Beskyttede naturtyper der ikke hører under Kategori 1-3, men som efter en konkret vurdering, er ammoniak-følsomme.	Kan fx være enge, strandenge og søer	
* Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel): Antal husdyrbrug med en emission på mere end 150 kg NH ₃ -N pr. år indenfor 200 m		

Antal husdyrbrug med en emission på mere end 450 kg NH ₃ -N pr. år indenfor 200-300 m
Antal husdyrbrug med en emission på mere end 750 kg NH ₃ -N pr. år indenfor 300-500 m
Antal husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH ₃ -N pr. år indenfor 500-1.000 m
Antal husdyrbrug med en emission på mere end 5.000 kg NH ₃ -N pr. år indenfor 1.000-2.500 m

Naturområder i nærheden af husdyrbruget og beregningerne af ammoniak til disse områder fremgår af ansøgningen i husdyrgodkendelse.dk. Husdyrbruget overholder kravene til ammoniakdeposition til naturområderne i nærheden.

Kategori 1 natur

Det nærmeste kategori 1 natur er en elle- og askeskov som ligger ca. 2,7 km sydøst for ejendommen i natura2000 området Lillebælt.

Totaldepositionen til dette naturområde er 0,0 kg N/ha/år. Da totaldepositionen ligger under mindstekravet på 0,2 kg N/ha/år, er det ikke blevet udsøgt, hvorvidt der ligger andre husdyrbrug, der kan give kumulation til kategori 1 naturområdet. Beskyttelsesniveauet til kategori 1 natur er dermed overholdt.

Kategori 2 natur

De nærmeste kategori 2 naturområder er to overdrev beliggende hhv. ca. 2,2 km sydsydvest og 2,3 km sydvest for ejendommen. Totaldepositionen af ammoniak til disse naturområder er 0,0 kg N/ha/år, og beskyttelsesniveauet på 1,0 kg N/ha/år til kategori 2 natur er dermed overholdt.

Kategori 3 natur

Inden for 1 km fra ejendommen ligger der flere kategori 3 naturområder i form af to moser, et overdrev og en skov. Det nærmeste kategori 3 naturområde er en mose beliggende 470 m syd for ejendommen.

Merdepositionen af ammoniak til disse naturområder er 0,0-0,1 kg N/ha/år i forhold til nudriften og 0,1 kg N/ha/år i forhold til 8-års driften. Det mindste krav kommunen kan stille, til kategori 3-natur er en merdeposition på maks. 1,0 kg N/ha/år, og dette er dermed overholdt.

Anden beskyttet natur (§3 natur)

Der er desuden foretaget depositionsregninger til en række §3 beskyttede søer og en §3 beskyttet eng i nærheden af staldanlægget. Merdepositionen til disse søer og engen er 0,1-0,2 kg N/ha/år i forhold til nudriften og 0,2-0,5 kg N/ha/år i forhold til 8-års driften.

I nærheden af den nye gyllebeholder ligger der en §3 beskyttet eng og en §3 beskyttet sø. Mer-depositionen af ammoniak til disse naturområder er 0,4-0,5 kg N/ha/år.

En merdeposition på under 1 kg NH₃-N/ha/år vurderes generelt ikke at kunne medføre en tilstandsændring af et almindeligt § 3 naturområde.

Bilag IV-arter

Bilag IV arter er særlig beskyttede dyrearter, der fremgår af bilag IV i EU's habitatdirektiv. Det betyder, at arternes yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges.

Derudover er der indhentet data for registreringer af bilag IV arter fra Miljøportalen (kort ikke vist her) og Haderslev kommunes egne registreringer i området. Der er ingen registreringer af Bilag IV arter i området omkring husdyrbruget.

Selvom der ingen registrering er i området, kan det ikke udelukkes at der kan være bilag IV-arter tilstede ved de registrerede § 3 arealer i nærheden af husdyrbruget. Da husdyrbruget ikke giver anledning til en tilstandsændring af §3 naturområder, vurderes det, at husdyrbruget heller ikke vil påvirke Bilag IV arter.

Haderslev Kommunes vurdering

I Bilag 4 har kommunen foretaget en vurdering af, om naturområderne i nærheden af ejendommen kan blive påvirket væsentligt som følge af øget kvælstoffordampning.

Naturvurdering – Resumé

Plantesamfund i terrestriske naturområder kan være følsomme overfor luftbåren ammoniak. Ammoniak kan medføre eutrofiering, som kan forringe områdernes naturmæssige værdi. I forbindelse med en husdyrproduktion vil der normalt ske en fordampning af ammoniak fra stald og lager. En stor del af den fordampede ammoniak falder i kort afstand fra kilden og kan derfor forringe kvaliteten af nærliggende naturområder.

I miljøgodkendelsesordningen er der som udgangspunkt taget det nødvendige hensyn til naturområder, i kraft af krav til den maksimalt tilladte totaldeposition eller merdeposition af ammoniak til forskellige ammoniakfølsomme naturtyper. Ammoniakdepositionen fra husdyrbruget skal overholde beskyttelsesniveauet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Hele naturvurderingen kan ses i bilag 4.

Konklusionen på kommunens naturvurdering er:

- Tilstanden i naturområderne i kategori 1, 2 eller 3 samt i øvrig § 3 natur vurderes ikke at ville ændre sig som følge af det ansøgte på Stenderupvej 22.
- Samlet set vurderes ammoniakdeposition fra anlægget i det ansøgte projekt ikke at udgøre en væsentlig påvirkning af de nærmeste Natura 2000-områders udpegningsgrundlag. Ligeledes vurderes det, at ammoniakdeposition eller øvrige ansøgte ændringer ikke vil skade arter opført på habitatdirektivets bilag IV.
- Der stilles på den baggrund ingen skærpende vilkår.

8) Lugt

Ansøgers beskrivelse

Husdyrbrugets placering i forhold til nærmeste enkelt bolig (uden landbrugspligt), samlet bebyggelse og byzone fremgår af ansøgningen i husdyrgodkendelse.dk.

Nærmeste nabo uden landbrugspligt er Stenderupvej 20 som ligger ca. 357 m nord for husdyrbruget (vægtet gennemsnitsafstand). Nærmeste samlet bebyggelse er Flovt Bygade 9 og den omkringliggende bebyggelse som ligger ca. 3,5 km øst for husdyrbruget. Nærmeste byzone er en planlagt fremtidig byzone ved Øsby som ligger ca. 1,9 km nordøst for husdyrbruget.

Der er ikke kumulation i forhold til lugt fra andre husdyrbrug i forhold til lugt ved samlet bebyggelse eller byzone, idet der ikke ligger husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år inden for 300 m. Ved nærmeste nabo på Stenderupvej 20 er der kumulation med husdyrbruget på Stenderupvej 23, idet dette husdyrbrug ligger nærmere end 100 m fra naboen og har en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år.

De beregnede lugtgeneafstande til enkelt naboer, samlede bebyggelser og byzoner ses i tabellen nedenfor 7. Geneafstandene til både enkelt bolig, samlet bebyggelse og byzone er overholdt.

Samlet resultat af lugtberegning ? ⓘ

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt	
 Stenderupvej 20	1	FMK	85,6	85,6	352,3	Ja	▼
 Stenderupvej 29	0	FMK	85,6	85,6	398,1	Ja	▼
 Flovt Bygade 9	0	NY	183,9	183,9	3517,8	Ja	▼
 Fremtidig byzone ved Ølsby	0	FMK	270,8	270,8	1881,9	Ja	▼

Forklaring til samlet resultat af lugtberegning

* Geneafstanden fra NY modellen er 0, selvom der er en faktisk lugt fra staldgruppen. Dette skyldes at lugten er for lav til at lugtspredningen kan beregnes.

Konsekvenszone: 334 m

Haderslev Kommunes vurdering

I ansøgningssystemet er beregnet en teoretisk geneafstand for de 3 genekriterier (beboelsestyper): byzone, enkelt beboelse, og samlet bebyggelse i landzone.

Naboejendomme med landbrugspligt eller ejendomme ejet af ansøger er ikke omfattet af genekriterierne for lugt.

Geneafstanden (korrigeret geneafstand) er den minimumsafstand, der skal være fra et anlæg til de 3 beboelsestyper, for at genekriteriet ikke overskrides.

I figur 2 ses it-ansøgningssystemets beregnede geneafstande, samt den faktiske vægtede gennemsnitsafstand (vægtet gennemsnitsafstand) for produktionen til de 3 geneområder.

Figur 2: Beregnede geneafstand og faktiske afstande til beboelser

Områdetype	Korrigeret geneafstand	Vægtet gennemsnitsafstand	Genekriterie overholdt
Enkelt-bolig uden landbrugspligt Stenderupvej 20	86 meter	352 meter	Ja
Samlet bebyggelse Flovt Bygade 9	184 meter	3,5 km	Ja
Byzone Ølsby	271 meter	1,9 km	Ja

Afskæringskriteriet for lugt til alle naboer er således overholdt.

Ejendommens placering i forhold til nærmeste enkeltliggende nabo uden landbrugspligt, samlet bebyggelse og til byzone, fremgår af nedenstående udklip fra ansøgningen.

For alle husdyrbrug gælder, at lugtemissionen kan begrænses ved at opretholde en god staldhygiejne, og at produktionsforhold og arbejdsgange skal tilrettelægges således, at dannelse af lugtende stoffer minimeres. På baggrund heraf stiller Haderslev Kommune vilkår vedrørende rengøring af staldanlæg med henblik på at sikre, at lugtgener begrænses mest muligt.

Der stilles desuden vilkår om, at der ikke må være væsentlige lugtgener, dvs. gener, som kommunen vurderer, er væsentligt større end det, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen.

9) Støjkilder og rystelser

Ansøgers beskrivelse

På husdyrbruget vil der forekomme støjgener i forbindelse med fodring, malkning, mælkekøling, gyllepumpning i forbindelse med udbringning af husdyrgødning, blanding af foder, indblæsning af foder i siloer, snitning af majs ved plansiloer, aflæsning af foder i plansiloer og i foderladen og ved transport af mælk, dyr, foder og gylle.

Der er en kompressor til køling af mælk som kører fra malkning til afhentning af mælk. Der er også en kompressor i maskinhuset der bruges kortvarigt et par gange om ugen. Begge kompressorer står indendørs og kan stort set ikke høres udenfor.

Støjende aktiviteter på ejendommen sker typisk i dagtimerne og når det er muligt for lukkede døre. Transporter forbi naboer vil kunne høres, men adskiller sig ikke fra anden vejtransport.

Støj fra husdyrbruget vurderes ikke at gene naboerne på grund af den forholdsvis store afstand til naboerne.

Rystelser og vibrationer fra husdyrbruget vil evt. kunne forekomme i forbindelse med transport til og fra husdyrbruget. Det vurderes, at evt. rystelser og vibrationer fra husdyrbruget vil være meget begrænset omfang og derfor ikke vil genere naboerne.

Haderslev Kommunes vurdering

På baggrund af ejendommens lokalisering og ovenstående vurderes det, at støjen fra ejendommen med tilknyttede aktiviteter generelt ikke vil give anledning til væsentlige støjgener for de omkringliggende nabobeboelser. Kommunen vurderer, at støjen ikke vil overstige miljøstyrelsens vejledende maksimums grænser på 55 dB dag / 45 dB aften / 40 dB nat ved nabobeboelse.

De vejledende støjgrænser stilles som vilkår. Det bemærkes, at brugen af landbrugsredskaber i marken er undtaget fra støjgrænserne.

Der vurderes ikke at være forhold på ejendommen, der kan give anledning til rystelser ved naboer. Haderslev Kommune vurderer derfor, at rystelser ikke vil give anledning til væsentlige gener, og der stilles ikke vilkår til rystelser

10) Støv

Ansøgers beskrivelse

Støv vil primært forekomme fra transport i forbindelse med indkørsel af foder og strøelse, udbringning af gylle og dybstrøelse og markarbejde i tørre perioder, hvor evt. jord på veje kan hvirvles op. Der vil blive fejet efter kørsel, når der er behov for det.

Ensilage overdækkes med plast. Foder tippes på gulvet i foderladen og blæses ind i fodersiloerne. Der er støv cykloner på fodersiloerne der mindsker evt. støvgener i forbindelse med håndteringen af foder. Der blandes foder foran kostalden (på den nordlige side).

Støv fra husdyrbruget i forbindelse med transporter og håndtering af foder vurderes ikke at genere naboerne på grund af den forholdsvis store afstand til naboerne.

Haderslev Kommunes vurdering

En væsentlig kilde til eventuelle støvgener kan være håndtering af hø og halm, indlæsning af foder, samt kørsel på grusbelagt plads og veje. Nærmeste nabo til ejendommen ligger mere end 200 m fra staldene. Dermed vurderes der ikke at være behov for at stille vilkår om, at der ikke må opstå væsentlige støvgener for de omkringboende.

Der henvises til god landmandspraksis. Det vil sige, at al transport til og fra bedriften foregår ved hensynsfuld kørsel og planlægges således, at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

11) Lys

Ansøgers beskrivelse

Der er udvendig belysning ved stuehuset, maskinhuset og på den østlige side af kostalden. Placering af udvendig belysning fremgår af oversigtskortet i Bilag 2. Der er tale om mindre lamper.

Der er lys i kostalden (BBR 10) hele døgnet, men lyset er dæmpet mellem kl. 19 og kl. 7. I kalvestaldene (BBR 2 og 5) er der kun lys når der arbejdes i staldene. Ved den nye plads til kalvehytter, vil der blive hængt et par lamper op på staldvæggen.

Lys fra ejendommen vurderes ikke at være til gene for naboer eller landskabelige hensyn.

Haderslev Kommunes vurdering

Det vurderes, at lysforhold på ejendommen ikke vil få en væsentlig indvirkning på landskabet eller være til væsentlig gene for omkringboende i de mørke timer.

Der stilles vilkår om, at lys ikke må være til væsentlig gene.

12) Fluer og skadedyr

Ansøgers beskrivelse

Fluebekæmpelse sker løbende ved anvendelse af insektmidlet Staldchok samt et granulat som udvandes i dybstrøelsen. Der er desuden opsat fluestrimler med lim i kalvestaldene.

Opbevaring af foder sker i fodersiloer, og der fejles op ved eventuelt spild, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter og mus m.v.). Rottebekæmpelse sker via Ewers Skadedyr Aps.

Haderslev Kommunes vurdering

Det skal søges at minimere gener fra fluer og skadedyr, hvilket fastholdes gennem vilkår om ryddelighed, om foderopbevaring og om at overholde retningslinjer fra Skadedyrlaboratoriet, Århus Universitet, Institut for Agroøkologi; <http://www.dpil.dk>

Konstateres der rotter på ejendommen, skal det straks meddeles til kommunen, så bekæmpelse kan iværksættes.

13) Transport, til- og frakørsler

Ansøgers beskrivelse

Transporter til og fra husdyrbruget sker via de to indkørsler fra Stenderupvej (se oversigtskort i Bilag 2). Antallet af tunge transporter fremgår af nedenstående tabel (én transport er frem og tilbage). Herudover er der kørsel med personbiler i forbindelse med det daglige arbejde med dyrene, dyrlægebesøg og andre kontroller.

Ansøger vil fremadrettet levere gylle til biogasanlæg. Dette betyder at der sker en stigning i antallet af transporter på ca. 19 %.

Tunge transporter sker typisk i dagtimerne på hverdage. Mælk afhentes dog for nuværende mellem kl. 21 og 23. I forbindelse med høst og udbringning af gylle vil der kunne foregå transporter i aftentimerne.

Tunge transporter	Nudrift antal/år	Ansøgt drift antal/år
Levering af tilskudsfoder (lastbil)	ca. 21	ca. 21
Indkørsel af egen korn (traktor og vogn)*	ca. 6	ca. 6
Indkørsel af egen ensilage (traktor og vogn)	ca. 300	ca. 300
Indkørsel af halm (traktor og vogn)	ca. 12	ca. 12
Udlevering af køer til slagtning (lastbil)	ca. 12	ca. 12
Afhentning af tyrekalve (lastbil)	ca. 17	ca. 17
Afhentning af mælk (lastbil)	ca. 183	ca. 183
Afhentning af døde dyr (lastbil)	ca. 12	ca. 12
Gylleudbringning (22 tons gyllevogn)	ca. 415	ca. 415
Gylleflytning til lejet beholder (lastbil, kapacitet 35 tons)**	ca. 23	0
Gylleflytning til biogas (lastbil, kapacitet 40 tons)***	0	ca. 228
Udkørsel af dybstrøelse (traktor og vogn, kapacitet 15 tons)	ca. 28	ca. 28
Levering af dieselolie (lastbil)	ca. 24	ca. 24
Afhentning af affald (lastbil)	ca. 26	ca. 26
Maksimalt i alt	ca. 1079	ca. 1284

* Der køres nogle læs korn ind på ejendommen, men det bruges ikke til kørne på ejendommen.

** I ansøgt drift flyttes der ikke gylle til den lejede beholder fra husdyrbruget

*** Det forventes at gyllen fremadrettet skal leveres til biogas

Haderslev Kommunes vurdering

Der ændres ikke på ejendommens til- og frakørselsforhold. Der er to indkørsler til ejendommen fra Stenderupvej. Den ene indkørsel er til stuehuset og gårdspladsen ved maskinhus og kalvestaldene. Den anden indkørsel er via grusvej til området ved plansiloer og kostalden.

Antallet af transporter stiger med ca. 16 % som følge af udvidelsen.

Ved vurdering af, om der forekommer gener fra husdyrbrug, er det praksis at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde, og beboere af boliger i landzone må derfor som udgangspunkt acceptere visse ulemper, der kan være forbundet med at være nabo til et landbrug.

Intern transport ligger ikke direkte op ad naboejendomme. Interne transporter vurderes således ikke at give anledning til gener for omkringboende.

Eventuelle støjgener fra transport på ejendommens matrikel er omfattet af støjvilkårene, og det vurderes, at støjvilkårene ved naboer vil blive overholdt, og at transporten i øvrigt vil ikke give anledning til væsentlige gener, som ikke kan accepteres, når man bor på landet.

Der stilles vilkår om transport af gødning.

14) Affald

Ansøgers beskrivelse

Husdyrbrugets affaldstyper, opbevaringssteder, transportører, modtageanlæg samt skønnede årlige affaldsmængder oplistet nedenfor.

Affaldstype	Opbevaringssted	Transportør	Modtageanlæg	Mængder pr. år
Olie- og kemikalieaffald:				
Spildolie	Maskinhus	Dansk Olie Genbrug	Kendes ikke	ca. 200 l
Olie- og brændstoffiltre	Maskinhus	Transporterer selv	Genbrugsplads	ca. 10 stk.
Traktor- og bilbatterier	Maskinhus	Transporterer selv	Genbrugsplads	ca. 2 stk.
Rester af bekæmpelsesmidler	Kemirum	Forhandler tager tilbage	Kendes ikke	Normal intet
Spraydåser	Maskinhus	Transporterer selv	Genbrugsplads	ca. 30 stk.
Medicinrester	Kontor i kostald	Dyrlæge tager med	Kendes ikke	Normal intet
Kanyler i særlig beholder	Kontor i kostald	Dyrlæge tager med	Kendes ikke	Max. 1 beholder
Batterier – alle typer	Stuehus	Transporterer selv	Genbrugsplads	ca. 10 stk.
Fast affald:				
Tom emballage (rent papir/pap)	Containere ved stuehus	Kommunal ordning	Kendes ikke	ca. 100 kg
Tom emballage (rent plast)	Containere ved stuehus	Kommunal ordning	Kendes ikke	ca. 100 kg
Plast fra ensilage (ikke rent)	Ved gyllebeholderne	Flemming Paulsen	Kendes ikke	Hentes 2 gang om året.
LED-rør	Kommer væk med det samme	Transporterer selv	Genbrugsplads	ca. 5-6 stk.
Jern og metal, tomme olietromler	Ved kalvestald (BBR5)	Transporterer selv	Torben Clausen a/s	ca. 1,5 tons
Døde dyr	På plads til døde dyr	DAKA	DAKA	ca. 5-6 køer ca. 10-15 kalve
Diverse brændbart	Containere i maskinhus	Flemming Paulsen	Kendes ikke	

Der benyttes ikke mere foder, end der er behov for, og husdyrgødning anvendes til gødsning af marker, andet uundgåeligt affald sorteres med henblik på genanvendelse, og kun restfraktioner ender i container med brændbart affald.

Affald fra husdyrbruget sorteres, opbevaring og bortskaffelse affald miljømæssigt forsvarligt og i overensstemmelse med Haderslev Kommunes affaldsregulativ.

Døde dyr placeres på spalter og overdækket på den nordlige side af kalvestaldene. Når der er registreret et dødt dyr, kontaktes DAKA, hvorefter de afhenter den efterfølgende hverdag.

Haderslev Kommunes vurdering

Det vurderes, at opbevaring og bortskaffelse af affald sker i overensstemmelse med Haderslev Kommunes REGULATIV FOR ERHVERVSAFFALD.

Der stilles ikke vilkår til at sikre dette, da husdyrbruget som virksomhed i Haderslev Kommune er forpligtet til at overholde de gældende retningslinjer i affaldsregulativet.

I affaldsregulativet er der bl.a. krav om, at spild af olie, kemikalier og flydende farligt affald skal opsamles straks. Der skal til enhver tid forefindes opsnagningsmateriale på virksomheden. Alt opsamlet spild indeholdende olie og kemikalier (herunder grus, savsmuld eller lignende anvendt til opugning) skal opbevares og bortskaffes som farligt affald.

Regulativet for erhvervsaffald kan findes på kommunens hjemmeside <https://docplayer.dk/4257093-Haderslev-kommune-regulativ-for-erhvervsaffald.html>

Der gøres desuden opmærksom på, at reglerne om opbevaring af olie, kemikalier og affald herfra er beskrevet i Haderslev Kommunes Forskrift for opbevaring af farligt affald og kemikalier, se mere på <https://www.haderslev.dk/media/1327/forskrift-for-opbevaring-af-farligt-affald-og-kemikalier-endelig-juni-2015.pdf>

Læs desuden om "Affaldssortering i Landbruget" i folderen <https://www.haderslev.dk/media/1324/folder-affaldssortering-landbruget.pdf>

Kommunen henviser i denne forbindelse også til, at det kun er tilladt at benytte affaldstransportører, til håndtering af genanvendelige affaldsfraktioner, der er registreret i Energistyrelsens affaldsregister. Se nærmere på Energistyrelsens hjemmeside <https://affaldsregister.ens.dk/Default.aspx>

Opbevaring og håndtering af miljøfarlige stoffer vurderes ikke at være til risiko for miljøet, under forudsætning af overholdelse af vilkåret om vask af maskiner, der står under afsnittet Jord, grundvand og overfladevand.

Der stilles vilkår til opbevaring af døde dyr, da det vurderes at være en skærpeelse af de gældende regler om døde dyr, som står i bekendtgørelse nr. 558 fra 2011.

15) Jord, grundvand, overfladevand

Ansøgers beskrivelse

Ansøger driver markdrift fra ejendommen og sprøjter selv. Der er et aflåst kemirum i kalvestald (BBR 2), som har fast gulv uden afløb (se oversigtskort i Bilag 1a).

Der er opstillet en dieselolietank i maskinhuset. Tanken står på fast gulv uden afløb.

Hvis der skulle opstå uheld på husdyrbruget, har husdyrbruget udarbejdet en beredskabsplan, hvori det er en instruks ved uheld.

Husdyrbruget modtager vand fra egen boring (DGU 152.317). Ifølge ansøger Peter Jensen er placeringen af boringen angivet forkert i Jupiter databasen. Boringen ligger i området med træbeplantning vest for indkørslen. Der er ikke

måler på boringen hvorfor forbruget ikke kendes. Forbruget er derfor estimeret ud fra normtal. Ansøger forventer at vandforbruget vil være uændret med det ansøgte.

I følge normtal fra Håndbog til driftsplanlægning 2015 fra Seges er det forventelige vandforbrug ca. 33 m³ pr. årsko (stor race) og ca. 5,7 m³ pr. opdræt (stor race). Med den forventede fremtidige produktion på ca. 210 årskøer, 20 opdræt (23-25 mdr.), 80 kalve (0-9 mdr.) og 100 tyrekalve (40-55 kg) giver det et vandforbrug på ca. 8.520 m³.

Vand benyttes primært til drikkevand til dyr, vask af malkeanlæg, sanitære forhold samt forbrug i boligen. Der er ikke markvanding på ejendommen.

For at spare på vandet, genbruges vandet der anvendes til køling af mælketanken efterfølgende til vask af malkeanlægget og til drikkevand til dyrene.

Det er ikke udarbejdet planer for vedligehold og reparationer, men ved daglig inspektion vil der blive undersøgt for eventuelle lækager i forbindelse med drikkevandssystemet med efterfølgende igangsætning af reparation.

Afløbsforholdene på ejendommen fremgår af afløbsplanen i Bilag 5. Spildevand fra husdyrproduktionen og vaske- og regnvand fra møddings- og vaskepladsen ledes til gyllebeholderne.

Sanitært spildevand fra staldene ledes til en opsamlingsbeholder, som tømmes af en godkendt slamsuger. Sanitært spildevand fra stuehus afledes til septiktank. Tagvand ledes til dræn og videre til vandløb.

Haderslev Kommunes vurdering

Jord og olie

Opstilling og afmelding af eventuelle olietanke reguleres i henhold til olietanksbekendtgørelsen (nr. 1257/2019).

Haderslev Kommune vurderer, at der skal stilles vilkår til opbevaring af olie/diesel for at undgå forurening af jord og grundvand ved uheld. Der stilles vilkår om absorptionsmateriale ved spild og om, at beholderne skal sikres mod påkørsel. Med disse forholdsregler mindskes risikoen for en punktfurening som følge af uheld under håndtering af olie.

Der stilles vilkår om at opsamle kemikalier, hvis der skulle ske uheld med spild.

Vand

For at begrænse spild af ressourcer, stiller Haderslev Kommune vilkår om at registrere vandforbruget og om at vedligeholde vandinstallationerne.

Tagvand – overfladevand

Der sker ikke ændringer for tagvand fra eksisterende bygninger, det ledes til dræn og videre til vandløb. Den nye plads til kalvehytter vil blive etableret med et fald ind mod stalden, så vand fra pladsen ikke kan løbe af. Der bliver etableret afløb fra pladsen som føres ind i kostalden. Afløbet fra den nye plansilo vil blive koblet til afløbet fra de eksisterende plansiloer, som føres til den lille gyllebeholder.

Spildevand

Det ansøgte projekt vurderes ikke at medføre ændringer i forhold til spildevand.

For at mindske risikoen for udledning af forurenende stoffer såsom foderrester, olie og gødning, stilles der vilkår om, at foder ikke må kunne udledes til jord og grundvand, om at vask af maskiner skal foregå med opsamling af vaskevandet eller på vegetation.

Eventuel vask af sprøjtemiddeludstyr skal følge reglerne i Vaskepladsbekendtgørelsen nr. 1401 fra 2018.

16) Energi

Ansøgers beskrivelse

Husdyrbrugets energiforbrug i form af el og dieselolie er opgivet i nedenstående tabel. Ansøger forventer at energiforbruget vil være uændret med det ansøgt.

Type	Nudrift	Ansøgt drift
El	120.000 kWh	140.700 kWh
Dieselolie*	40.000 liter	40.000 liter

På ejendommen anvendes der primært energi til malkning, nedkøling af mælk, gyllepumpning, belysning og øvrige elektriske maskiner samt forbrug i stuehuset. Staldene har naturlig ventilation, hvorfor der ikke anvendes el til ventilationsanlæg. Der anvendes ikke el til markvanding eller korntørring på ejendommen.

Der er opsat LED-belysning i alle staldene. Der er dagslysstyring på belysningen i staldene. Udendørs belysning er dagslysstyring eller styret med bevægelsescensor. Vakuumpumpen til malkeanlægget er frekvensstyret og dermed energibesparende.

Der er etableret varmegenindvinding fra mælkekølingen. Varmen benyttes til at opvarme stuehus og kontoret i kostalden samt vaskevand.

I følge normtal fra Håndbog til driftsplanlægning 2015 fra Seges er det forventelige elforbrug ca. 670 kWh pr. årsko, dog med mulighed for store variationer. Med den forventede fremtidige produktion ca. 210 årskøer giver det et elforbrug på ca. 140.700 kWh.

Haderslev Kommunes vurdering

For at begrænse spild af ressourcer, stiller Haderslev Kommune i forbindelse med egenkontrol vilkår om at registrere vand-, el- og dieselforbruget og om at vedligeholde vandinstallationerne.

Desuden skal elinstallationerne efterses mindst hvert 5. år, og belysningen skal skiftes til lavenergi, når det er påkrævet.

17) BAT – Anvendelse af BAT – Bedste tilgængelige teknologi

Ansøgers beskrivelse

BAT-niveauet for husdyrbruget beregnes i Husdyrgodkendelse.dk og fremgår nedenfor.

Samlet BAT beregning			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	2928	714	3641
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	2463	565	3028
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	14
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Forudsætningen for BAT-beregning tager afsæt i, at der allerede forlægger en miljøgodkendelse efter Husdyrloven på de eksisterende staldafsnit. BAT-beregningen er dermed baseret på forudsætningerne at de eksisterende staldafsnit er "Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse" som det fremgår af nedenstående tabel. Dette gør sig dog ikke gældende for det eksisterende sengeafsnit i forlængelsen af kostalden, da dette afsnit er bygget med et ikke-godkendt gulv. Dette sengeafsnit er derfor indtastet som et "Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit". Den nye kalveplads er også indtastet som et "Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit".

BAT krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde				
Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flokgruppe	Forudsætning for BAT-beregning	BAT krav ved ny stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	BAT krav ved eksisterende stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år)) ^c
Kalvestald (BBR 2)	Alle kvæg; Dybstreelse ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84
Kalvestald (BBR 5)	Alle kvæg; Dybstreelse ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84
Kostald efter udvid. (BBR 10)	Malkøer, køer og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,89	1,10
Kostald efter udvid. (BBR 10)	Alle kvæg; Dybstreelse ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84
Kostald efter udvid. (BBR 10)	Malkøer, køer og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,89	1,10
Kostald efter udvid. (BBR 10)	Alle kvæg; Dybstreelse ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84
Kalvehytter	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstreelse	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84

^a BAT kravet for flokgruppen fastsættes ud fra det dyretype og staldsystem med det højeste relative reduktionskrav og det dyretype og staldsystem med den højeste ammoniakemissionsfaktor.

^c BAT krav ved eksisterende stald er tabelværdien for staldtypen. BAT kravet kan være lavere i den aktuelle situation, hvis der fastsat vilkår til eksisterende stald i en tidligere godkendelse.

I den nuværende miljøgodkendelse er der fastsat vilkår om anvendelse af spalteskraber i kostalden (BBR 10) for at reducere ammoniakemissionen. Spalteskraber er siden den nuværende godkendelse taget af miljøstyrelsens teknologiliste, da test har dokumentet, at skraberne ikke har en effekt på ammoniakfordampningen, som først antaget. Derfor kan den hidtidige miljøeffekt af spalteskraber i forbindelse med behandlingen af ansøgninger om miljøgodkendelse eller -tilladelse efter lovens nye §§ 16 a eller 16b ikke anvendes. Det følger af husdyrgødningsbekendtgørelsens bilag 3 (nr. 2.1.2), at ved genberegningen af virkemidler og teknologi, der er anført i den gældende godkendelse eller tilladelse, men som ved afgørelsen for den nye godkendelse eller tilladelse ikke er optaget på miljøstyrelsens teknologiliste, reduceres BAT-kravet til staldafsnittet.

Dette betyder, at BAT-kravet til en eksisterende stald, der har en miljøgodkendelse med et vilkår om spalteskraber, ved en ny ansøgning skal reduceres til det niveau, der beregnes uden effekten fra spalteskraber. BAT-kravet til sengeafsnittene i den oprindelige del af kostalden bliver dermed lig BAT-krav som automatisk beregnes i Husdyrgodkendelse.dk.

Det samlede BAT-krav for stalde og lagre er i Husdyrgodkendelse.dk beregnet til 3041 kg NH₃-N/år, og den faktiske ammoniakemission er på 3028 kg NH₃-N/år. BAT-kravet overholdes med 14 kg ved etablering af en teltoverdækning på den eksisterende store gyllebeholder.

Haderslev Kommunes vurdering

I forbindelse med miljøtilladelser af husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg N/år, skal ammoniakemissionen reduceres til et niveau svarende til BAT, dvs. "bedste tilgængelige teknik". Med begrebet "bedste tilgængelige teknik" menes den teknik, der mest effektivt giver et højt beskyttelsesniveau for miljøet i forhold til ammoniakemission for den pågældende dyretype og staldsystem. Miljøeffekten skal være opnåelig til en rimelig økonomisk udgift.

Ammoniakemissionen fra husdyrbruget er større end 750 kg NH₃-N/år, idet ammoniakemissionen er på 3.028 kg NH₃-N/år. Der er derfor krav om, at husdyrbruget skal overholde et maksimalt BAT-niveau for ammoniakemission.

I forbindelse med behandling af ansøgningen om miljøtilladelse er der foretaget en vurdering af, om de beregnede emissionsgrænseværdier, der fastsættes som BAT-krav, overholdes. Desuden vurderes anvendte virkemidler til begrænsning af ammoniakemissionen. Her er der virkemiddel i form af teltoverdækning af den eksisterende gyllebeholder på 3.000 m³. BAT-kravet er fastlagt ud fra, at der dels er tale om eksisterende staldafsnit med BAT-krav fra tidligere afgørelse samt nyt staldafsnit ved kalvehytter og det eksisterende sengeafsnit i forlængelsen af kostalden. Dette sengeafsnit er indtastet som et "Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit", da det er bygget med et ikke-godkendt gulv, jf. ansøgers oplysninger.

Som det ses i tabellen ovenfor, er den faktiske ammoniakemission på 3,028 kg NH₃-N/år og idet det samlede BAT-krav på baggrund af maksimale grænseværdier er beregnet til 3,041 kg NH₃-N/år (stalde + lager) er der en positiv forskel på 14 kg NH₃-N/år og husdyrbrugets valg af bedste tilgængelig teknologi (BAT) er overholdt.

De anvendte virkemidler er staldtyperne og teltoverdækning af den eksisterende gyllebeholder på 3.000 m³, og der stilles vilkår om dette.

Da husdyrbruget ikke er et IE-brug, er der ikke andre krav til anvendelse af BAT.

18) Samlet vurdering

På baggrund af de stillede vilkår og ovenstående begrundelse for og særkender på husdyrbruget er det Haderslev Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte projekt overholder anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), og at projektet ikke indebærer væsentlige indvirkninger på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- Landskabelige værdier
- Natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart overfor næringsstofpåvirkning
- Jord, grundvand og overfladevand
- Lugt-, støj-, rystelser-, støv-, flue-, transport-, og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion mv

E. Bilag

Bilag 1: Lovgrundlag

Miljøgodkendelsen er kun en del af det retsgrundlag som husdyrproduktionen er underlagt. Gældende lovgivning og generelle regler for driften af landbrugsejendommen og håndtering af diverse produkter anvendt på ejendommen skal være kendte og skal følges af husdyrbruget.

Godkendelsens vilkår er meddelt med baggrund i kommunens vurderinger, som følger af Miljøstyrelsens love, bekendtgørelser med tilhørende vejledninger og orienteringer:

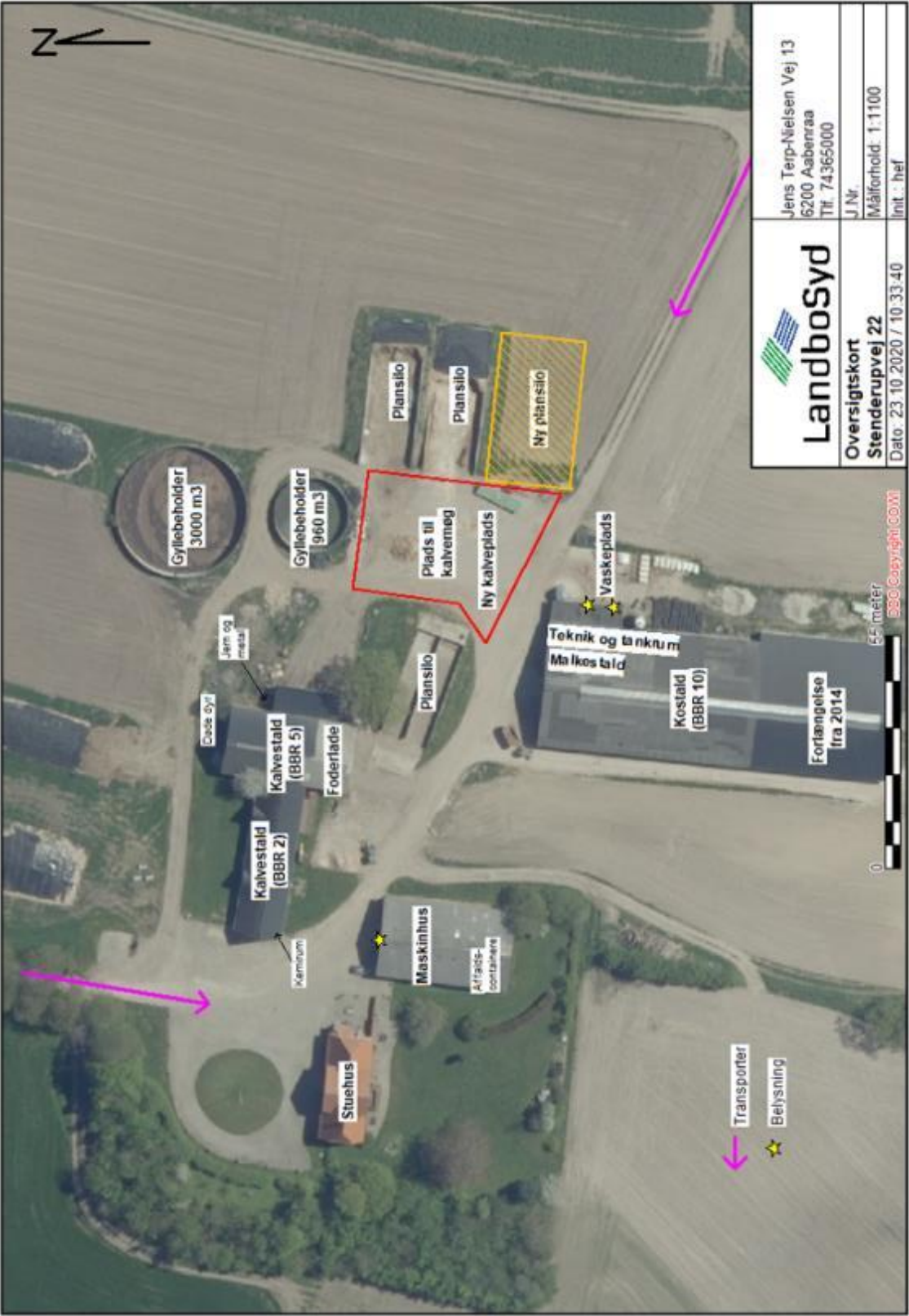
- Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv. – [LBK nr 520 af 01/05/2019](#) (Husdyrbrugloven).
- Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug – [BEK nr 1261 af 29/11/2019](#) (Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen).
- Vejledning nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder
- Vejledning nr. 6/1984 Måling af ekstern støj fra virksomheder

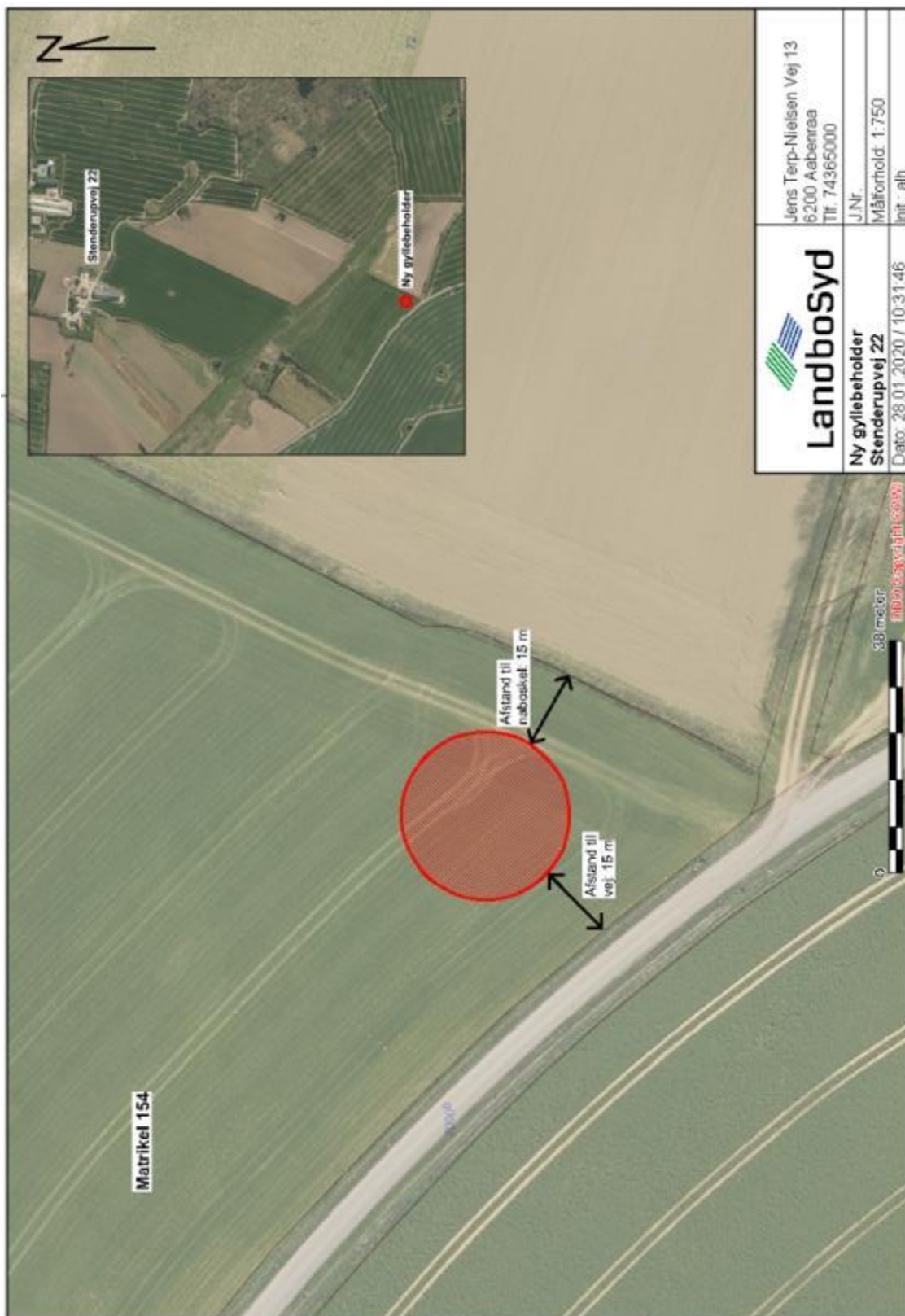
Udover vilkårene i denne miljøtilladelse er husdyrbruget underlagt de til enhver tid gældende bestemmelser i gældende love og bekendtgørelser. Nedenstående liste giver et overblik over gældende lovgivning på afgørelsestidspunktet, samt relevante regulativer og planer, som husdyrbruget endvidere er underlagt. Populærtitler der anvendes i miljøtilladelsen er angivet i parentes.

- Bekendtgørelse af lov om miljøbeskyttelse – [LBK nr 1218 af 25/11/2019](#) (Miljøbeskyttelsesloven)
- Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse – [LBK 240 af 13/03/2019](#) (Naturbeskyttelsesloven)
- Bekendtgørelse af lov om vandløb – [LBK nr 1217 af 25/11/2019](#) (Vandløbsloven)
- Bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring og anvendelse af gødning – [BEK nr. 904 af 16/06/2020](#) (Husdyrgødningsbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om affald – [BEK nr. 224 af 08/03/2019](#) (Affaldsbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om kontrol af beholdere for flydende husdyrgødning, ensilagesaft eller spildevand – [BEK nr. 1322 af 14/12/2012](#)
- Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines – [BEK nr 1257 af 27/11/2019](#) (Olietanksbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelses-områder samt beskyttelse af visse arter – [BEK nr 1595 af 06/12/2018](#)
- Bekendtgørelse af museumsloven – [LBK nr. 358 af 08/04/2014](#) (Museumsloven)
- Regulativ for erhvervsaffald, Haderslev Kommune af 04/09/2015. Regulativ og yderligere oplysninger kan findes på www.haderslev.dk -> Erhverv -> Erhvervsaffald <https://docplayer.dk/4257093-Haderslev-kommune-regulativ-for-erhvervsaffald.html>
- Jordforureningsloven [LBK nr 282 af 27/03/2017](#) LBK nr 282 af 27/03/2017
- Kommuneplan 2017-2029, Haderslev Kommune. Kommuneplanen kan findes på <http://kommuneplan2017.haderslev.dk/>

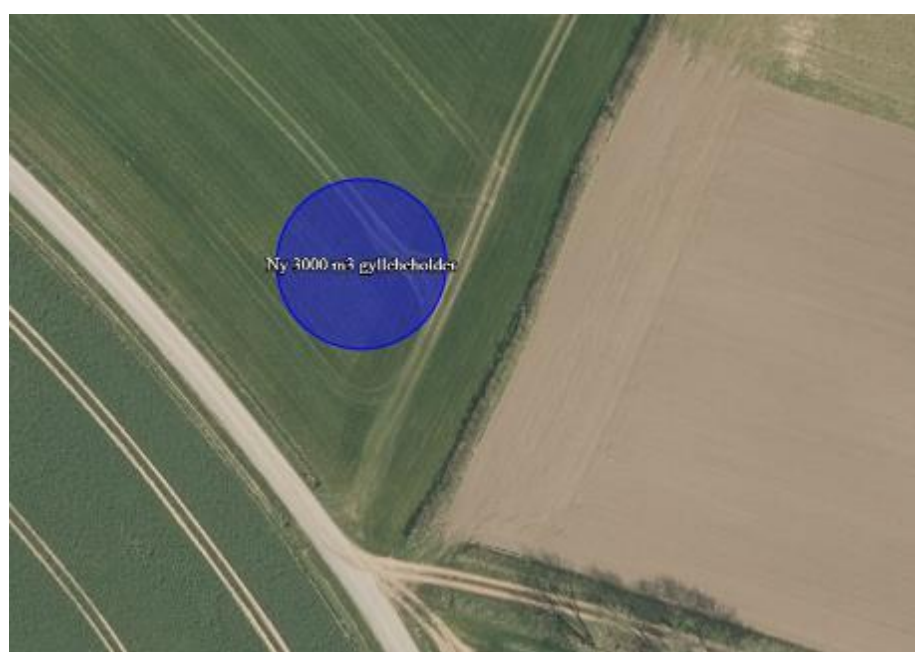
Ved fremtidige ændringer af love og regler: Se *Senere ændringer til forskriften* på Retsinformation www.retsinformation.dk

Bilag 2: Situationsplan

 Landbosyd	Jens Terp-Nielsen Vej 13 6200 Aabenraa Tlf. 74365000		
	J.Nr.		
Ny gyllebeholder Stenderupvej 22	Måforhold: 1:750		
	Dato: 28.01.2020 / 10:31:46		
	Init.: alh		

Bilag 3: Produktionsarealer

Stalde og produktioner

☐ Staldafsnit benyttes ikke i ersøgt drift ⓘ	Kildehøjde: 3 m	Ventilation: Naturlig ventilation	Størrelse: 427 m ²	▼
Kalvestald (BBR 2)				
Oversigt over dyretyper og produktionsarealer ? ⓘ				
#203376) Alle kvæg: Dybstrøelse BAT-forudsætning: Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i...		Antal måneder på græs: 0	Miljøteknologi: Ingen	Udgør: 189 m ² ▼
Samlet produktionsareal udgør		44,3 %		189 m ²

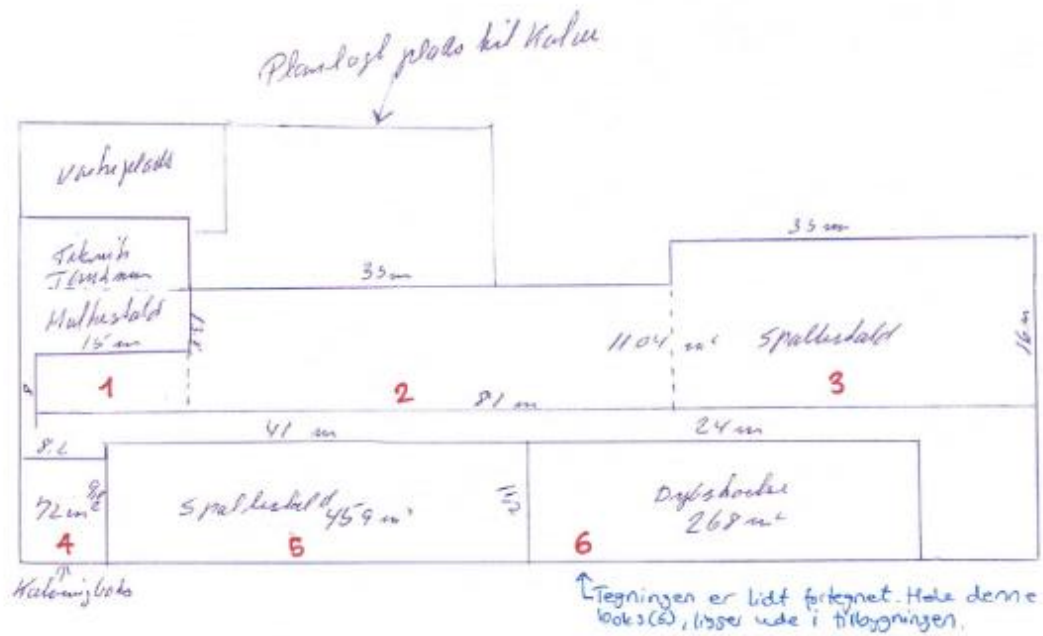
☐ Staldafsnit benyttes ikke i ersøgt drift ⓘ	Kildehøjde: 3 m	Ventilation: Naturlig ventilation	Størrelse: 566 m ²	▼
Kalvestald (BBR 5)				
Oversigt over dyretyper og produktionsarealer ? ⓘ				
#203378) Alle kvæg: Dybstrøelse BAT-forudsætning: Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i...		Antal måneder på græs: 0	Miljøteknologi: Ingen	Udgør: 94 m ² ▼
Samlet produktionsareal udgør		16,6 %		94 m ²

☐ Staldafsnit benyttes ikke i ersøgt drift ⓘ	Kildehøjde: 3 m	Ventilation: Naturlig ventilation	Størrelse: 2593 m ²	▼
Kostald efter udvid. (BBR 10)				
Oversigt over dyretyper og produktionsarealer ? ⓘ				
#203441) Alle kvæg: Dybstrøelse BAT-forudsætning: Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i...		Antal måneder på græs: 0	Miljøteknologi: Ingen	Udgør: 74 m ² ▼
#203439) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal) BAT-forudsætning: Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i...		Antal måneder på græs: 0	Miljøteknologi: Ingen	Udgør: 987 m ² ▼
#203438) Alle kvæg: Dybstrøelse BAT-forudsætning: Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i...		Antal måneder på græs: 0	Miljøteknologi: Ingen	Udgør: 269 m ² ▼
#203437) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal) BAT-forudsætning: Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit		Antal måneder på græs: 0	Miljøteknologi: Ingen	Udgør: 502 m ² ▼
Samlet produktionsareal udgør		70,7 %		1832 m ²

☐ Staldafsnit benyttes ikke i ersøgt drift ⓘ	Kildehøjde: 3 m	Ventilation: Naturlig ventilation	Størrelse: 1420 m ²	▼
Kalvehytter				
Oversigt over dyretyper og produktionsarealer ? ⓘ				
#203551) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse BAT-forudsætning: Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit		Antal måneder på græs: 0	Miljøteknologi: Ingen	Udgør: 250 m ² ▼
Samlet produktionsareal udgør		17,6 %		250 m ²

Kostald (BBR10)

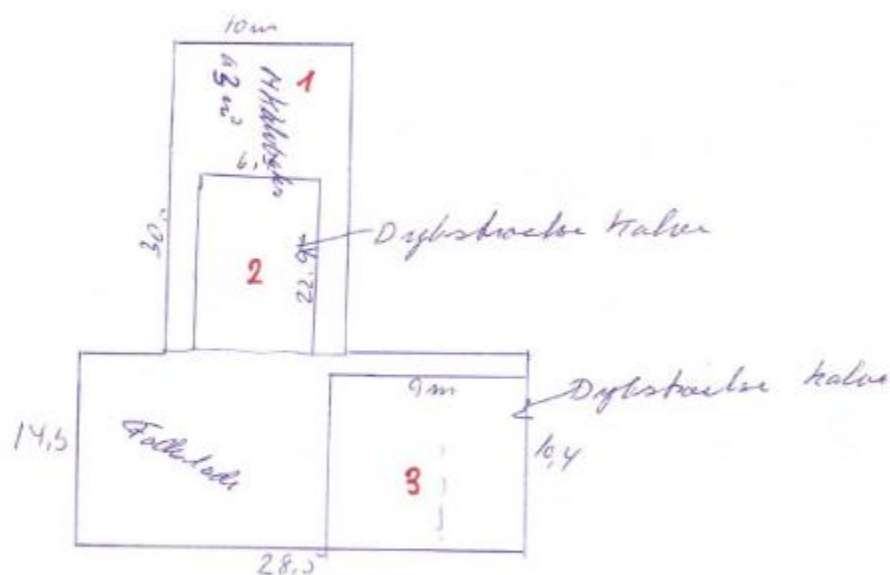
Staldbygning

Den planlagte plads til kalve på ovenstående tegning er ikke længere aktuel, da kalvehytterne vil blive placeret på pladsen mellem plansiloerne.

Kalvestalde (BBR 2+5)

Stenderupvej 22

Beregning af produktionsarealer

Produktionsarealer - Stenderupvej 22									
Kommentarer									
Produktionsarealerne er opmålt af Peter Jensen i august 2019									
* Tegningen er lidt fortaget. Hele dybstrøelsesboks (6) ligger ude i forlængelsen af kostalden									
** Sengestalden i den nye tilbygning til kostalden skulle have været bygget med drænet gulv, men er bygget som et spillet gulv									
Kostald (BBR 10) - oprindelig del					Kalvestald (BBR 2)				
	Længde	Brede	Samlet areal		Antal	Længde	Brede	Areal pr. boks/hytte	Samlet areal
Køer og kvier, Dybstrøelse			74						189
Kalvningsboks (4)	8,2	9	74						
					1	22,9	6,4	147	147
					14			3	42
Køer og kvier, Sengestald m. spalter			28,7						
Sengestald (3)	41	11,2	459						
Sengestald (1)	8	15	120						
Sengestald (2)	33	13,8	455						
Nakkebomsareal (138 senge a 1,15 m)	159	0,3	48						
Kostald (BBR 10) - forlængelsen					Kalvestald (BBR 5)				
	Længde	Brede	Samlet areal		Antal	Længde	Brede	Areal pr. boks/hytte	Samlet areal
Køer og kvier, Dybstrøelse			269						250
Dybstrøelsesboks (6)**	24	11,2	269					3	90
					10			16	160
Køer og kvier, Sengestald m. spalter			502						
Sengestald (3)**	33	16	528						
Nakkebomsareal (67 senge a 1,3 m)	87,1	0,3	26						

Bilag 4: Naturvurdering

Resumé

Plantesamfund i terrestriske naturområder kan være følsomme overfor luftbåren ammoniak. Ammoniak kan medføre eutrofiering, som kan forringe områdernes naturmæssige værdi. I forbindelse med en husdyrproduktion vil der normalt ske en fordampning af ammoniak fra stald og lager. En stor del af den fordampede ammoniak falder i kort afstand fra kilden og kan derfor forringe kvaliteten af nærliggende naturområder.

I miljøgodkendelsesordningen er der som udgangspunkt taget det nødvendige hensyn til naturområder, i kraft af krav til den maksimalt tilladte totaldeposition eller merdeposition af ammoniak til forskellige ammoniakfølsomme naturtyper. Ammoniakdepositionen fra husdyrbruget skal overholde beskyttelsesniveauet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Konklusionen på kommunens naturvurdering er:

- Tilstanden i naturområderne i kategori 1, 2 eller 3 samt i øvrig § 3 natur vurderes ikke at ville ændre sig som følge af det ansøgte på Stenderupvej 22.
- Samlet set vurderes ammoniakdeposition fra anlægget i det ansøgte projekt ikke at udgøre en væsentlig påvirkning af de nærmeste Natura 2000-områders udpegningsgrundlag. Ligeledes vurderes det, at ammoniakdeposition eller øvrige ansøgte ændringer ikke vil skade arter opført på habitatdirektivets bilag IV.
- Der stilles på den baggrund ingen skærpende vilkår.

Naturvurderingens kort-bilag a, b, c, d og e er udarbejdet med kalvehytternes placering i ansøgningens version 3. Kalvehytternes placering er ændret i ansøgningens version 4. Den nye placering af kalvehytterne ændrer ikke på naturvurderingens konklusion, der er derfor ikke udarbejdet nye kortbilag til naturvurderingen.

Ansøgers tekst mht. natur

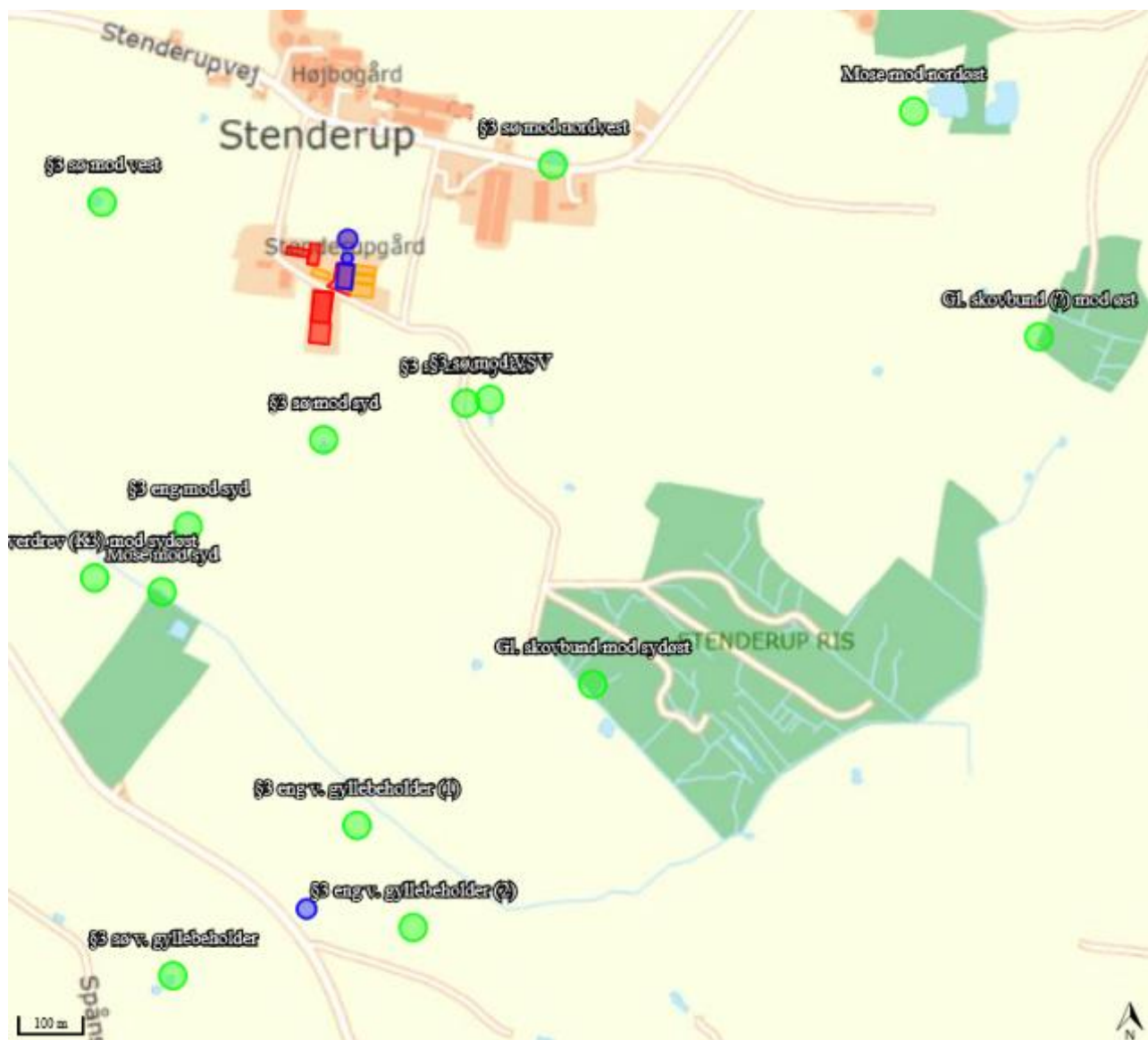
Ammoniakemissionen fra stalde og opbevaringslagre på Stenderupvej 22 fremgår af tabellen herunder. Den totale ammoniakemission fra husdyrbruget er i ansøgt drift 3027,7 kg N/år, med en meremission på 494,9 kg N/år i forhold til nudrift og 1167,6 kg N/år i forhold til 8-års driften.

Ammoniakemission fra staldafsnit, opbevaringslagre og totalt fra husdyrbruget. Tabel: Husdyrgodkendelse.dk

Driftstype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	2463,1	564,6	3027,7
Nudrift	2117,5	415,3	2532,8
8 års-drift	1444,8	415,3	1860,1

Husdyrbrugets ammoniakemission må ikke give anledning til væsentlige påvirkninger af naturområder, der er beskyttede af europæisk lovgivning (Natura 2000 områder) eller dansk lovgivning, eller som kan være leve- eller ynglelokaliteter for særligt beskyttede dyrearter (bilag IV arter).

Naturområder i nærheden af husdyrbruget fremgår af figuren herunder og beregningerne af ammoniak til disse områder af tabellen herunder. Husdyrbruget overholder kravene til ammoniakdeposition til naturområderne i nærheden. Dette er beskrevet nærmere nedenfor.

Husdyrbrugets placering i forhold til naturområder hvortil der er foretaget ammoniakberegninger. Kort: Husdyrgodkendelse.dk.

Ammoniakdeposition (kg N/ha/år) ved naturområder i nærheden af husdyrbruget. I tabellen fremgår total depositionen samt merdepositionen i forhold til nudriften og 8-års driften. Tabel: Husdyrgodkendelse.dk.

Navn:	Kategori:	Oprettet:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):	
					8-års drift	Nudrift:		
§3 eng v. gyllebeholder (2)	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,5	0,5	0,5	▼
§3 eng v. gyllebeholder (1)	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,4	0,4	0,5	▼
§3 sø v. gyllebeholder	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,1	0,1	0,1	▼
Elle- og askeskov i Natura2000	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0	▼
Overdrev (K2) mod vest	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0	▼
Overdrev (K2) mod SSV	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0	▼
Overdrev (K2) mod sydvest	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0	▼
Gl. skovbund (7) mod øst	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,1	0,0	0,1	▼
Gl. skovbund mod sydøst	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,1	0,1	0,2	▼
Mose mod nordøst	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,1	0,0	0,3	▼
Overdrev (K3) mod sydøst	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,1	0,0	0,1	▼
Mose mod syd	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,1	0,0	0,3	▼
§3 eng mod syd	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,2	0,0	0,4	▼
§3 sø mod nordvest	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,2	0,1	0,7	▼
§3 sø mod VSV	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,4	0,1	1,0	▼
§3 sø mod sydøst	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,5	0,1	1,1	▼
§3 sø mod syd	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,3	0,1	0,6	▼
§3 sø mod vest	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,3	0,1	1,0	▼

Kategori 1 natur

Det nærmeste kategori 1 natur er en elle- og askeskov som ligger ca. 2,7 km sydøst for ejendommen i natura2000 området Lillebælt.

Totaldepositionen til dette naturområde er 0,0 kg N/ha/år. Da totaldepositionen ligger under mindstekravet på 0,2 kg N/ha/år, er det ikke blevet udsøgt, hvorvidt der ligger andre husdyrbrug, der kan give kumulation til kategori 1 naturområdet. Beskyttelsesniveauet til kategori 1 natur er dermed overholdt.

Kategori 2 natur

De nærmeste kategori 2 naturområder er to overdrev beliggende hhv. ca. 2,2 km sydsydvest og 2,3 km sydvest for ejendommen. Totaldepositionen af ammoniak til disse naturområder er 0,0 kg N/ha/år, og beskyttelsesniveauet på 1,0 kg N/ha/år til kategori 2 natur er dermed overholdt.

Kategori 3 natur

Inden for 1 km fra ejendommen ligger der flere kategori 3 naturområder i form af to moser, et overdrev og en skov. Det nærmeste kategori 3 naturområde er en mose beliggende 470 m syd for ejendommen.

Merdepositionen af ammoniak til disse naturområder er 0,0-0,1 kg N/ha/år i forhold til nudriften og 0,1 kg N/ha/år i forhold til 8-års driften. Det mindste krav kommunen kan stille, til kategori 3-natur er en merdeposition på maks. 1,0 kg N/ha/år, og dette er dermed overholdt.

Anden beskyttet natur (§3 natur)

Der er desuden foretaget depositionsregninger til en række § 3 beskyttede søer og en § 3 beskyttet eng i nærheden af staldanlægget. Merdepositionen til disse søer og engen er 0,1-0,2 kg N/ha/år i forhold til nudriften og 0,2-0,5 kg N/ha/år i forhold til 8-års driften.

I nærheden af den nye gyllebeholder ligger der en § 3 beskyttet eng og en § 3 beskyttet sø. Merdepositionen af ammoniak til disse naturområder er 0,4-0,5 kg N/ha/år.

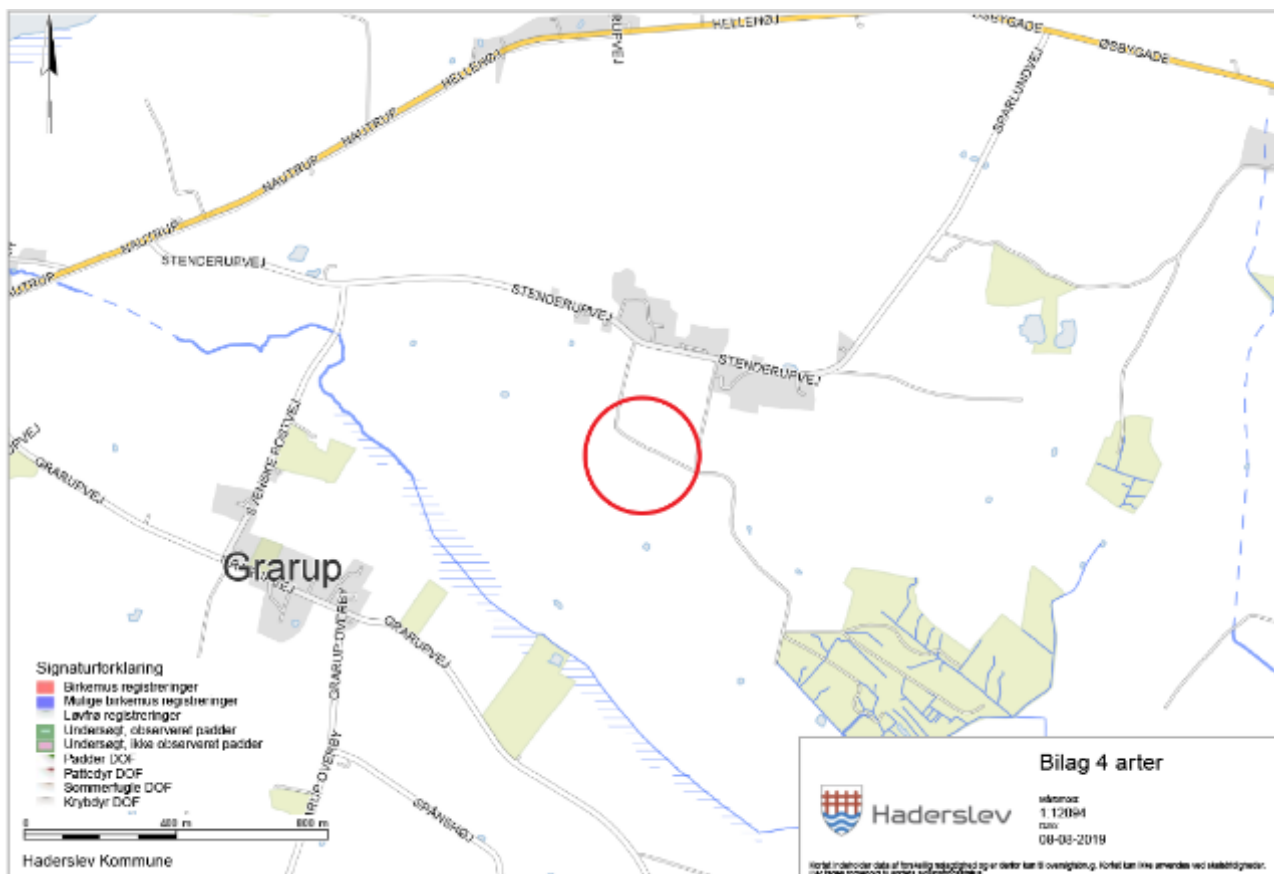
En merdeposition på under 1 kg NH₃-N/ha/år vurderes generelt ikke at kunne medføre en tilstandsændring af et almindeligt § 3 naturområde.

Bilag IV-arter

Bilag IV arter er særlig beskyttede dyrearter, der fremgår af bilag IV i EU's habitatdirektiv. Det betyder, at arternes yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges.

Derudover er der indhentet data for registreringer af bilag IV arter fra Miljøportalen (kort ikke vist her) og Haderslev kommunes egne registreringer i området (figur herunder). Der er ingen registreringer af bilag IV arter i området omkring husdyrbruget.

Selvom der ingen registrering er i område, kan det ikke udelukkes at der kan være bilag IV-arter tilstede ved de registrerede § 3 arealer i nærheden af husdyrbruget. Da husdyrbruget ikke giver anledning til en tilstandsændring af § 3 naturområder, vurderes det, at husdyrbruget heller ikke vil påvirke Bilag IV arter.

Kort over bilag IV registreringer i nærheden af husdyrbruget (placering markeret med den røde cirkel). Kort: Haderslev kommune.

Haderslev Kommunes vurdering

Beskyttede naturtyper efter husdyrbrugloven

Husdyrbrugloven¹ og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen² definerer en række kvælstoffølsomme naturtyper:

- Kategori 1 natur (§ 7, stk. 1, nr. 1) omfatter en række bestemte ammoniakfølsomme naturtyper (opremset i bekendtgørelsens bilag 3 D) beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder, samt heder og overdrev i øvrigt, som er beliggende inden for et Natura 2000-område.
- Kategori 2 natur (§ 7, stk. 1, nr. 2) omfatter bestemte ammoniakfølsomme naturtyper (højmoser, lobeliesøer, samt heder større end 10 ha og overdrev større end 2,5 ha) beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder.
- Kategori 3 natur omfatter ammoniakfølsomme naturtyper (heder, moser, overdrev og skove) beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder, jf. § 2 i BEK².

¹ Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. – LBK nr. 520 af 01/05/2019

² Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug – BEK nr. 1467 af 06/12/2018

Tabel 1: Ammoniakdeposition til kategoriseret natur i nærheden af anlægget.

Naturområde	Afstand fra anlæg (minimum)	Merdeposition nudrift (kg N/ha/år)	Merdeposition 8 års-drift (kg N/ha/år)	Totaldeposition (kg N/ha/år)
<i>Kategori 1</i>				
Elle- og askeskov	2.813 m mod SØ	0	0	0
<i>Kategori 2</i>				
Overdrev	2.279 m mod SV	0	0	0
<i>Kategori 3</i>				
Pot. N-følsom skov	734 m mod SØ	0,1	0,1	0,2
Mose	515 m mod S	0	0,1	0,3

Anlæggets beliggenhed i forhold til kategoriseret natur er vist på bilag a, b og c.

Kategori 1 natur

Totaldepositionen må maksimalt være 0,2-0,7 kg N/ha/år afhængig af kumulationen med andre husdyrbrug, jf. § 26 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Den nærmeste naturtype omfattet af husdyrbruglovens kategori 1 er en elle- og askeskov, som findes ca. 2,8 km SØ for det ansøgte projekt. Elle- og askeskoven modtager ingen ammoniakdeposition fra det ansøgte projekt. Det vurderes på den baggrund, at elle- og askeskoven ikke vil blive påvirket væsentligt af projektet.

Der stilles derfor ingen skærpende vilkår.

Kategori 2 natur

Totaldepositionen må maksimalt være 1 kg N/ha/år, jf. § 27 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Den nærmeste naturtype omfattet af husdyrbruglovens kategori 2 er et overdrev, som ligger ca. 2,3 km SV for ejendommen. Overdrevet modtager ingen ammoniakdeposition fra det ansøgte projekt. Det vurderes derfor, at overdrevets naturtilstand og andre kategori 2 naturområder beliggende længere fra ejendommen ikke vil ændre tilstand som følge af projektet.

Der stilles derfor ingen skærpende vilkår.

Kategori 3 natur

Der kan stilles krav til merdepositionen efter § 36 *stk.* 2-5 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Kravet kan dog ikke være under 1 kg N/ha/år, jf. § 29 i samme bekendtgørelse.

Den nærmeste naturtype omfattet af husdyrbrugloven som kategori 3 natur er en mose, som ligger ca. 515 m S for anlægget. Mosen modtager, ifølge beregninger i husdyrgodkendelse.dk, en øget ammoniak deposition på 0,1 kg N/ha/år i forbindelse med det ansøgte og en samlet deposition på 0,3 kg N/ha. Se tabel 1 og ansøgers tekst.

Der ligger desuden en potentiel ammoniakfølsom skov, også omfattet af husdyrbrugloven som kategori 3 natur, ca. 734 m SØ for anlægget. Skoven modtager, ifølge beregninger i husdyrgodkendelse.dk, en øget ammoniak deposition på 0,1 kg N/ha/år i forbindelse med det ansøgte og en samlet deposition på 0,2 kg N/ha. Se tabel 1 og ansøgers tekst.

Det vurderes på den baggrund, at kategori 3 naturområdernes tilstand ikke vil ændre tilstand som følge af det ansøgte projekt, da merdepositionen er under 1 kg N/ha/år.

Der stilles derfor ingen skærpende vilkår.

Beskyttede naturtyper efter naturbeskyttelsesloven

Naturbeskyttelseslovens³ § 3 omfatter søer større end 100 m², udpegede vandløb, heder, moser, strandenge, strandsumpe, ferske enge og biologiske overdrev. Der må ikke foretages ændringer i tilstanden af arealer, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. Denne forpligtelse påhviler til en hver tid ejeren af arealet. I følge husdyrbruglovens⁴ § 16a skal kommunen i sin vurdering varetage hensynet til natur, der er beskyttet mod tilstandsændringer.

Tabel 2: Ammoniakdeposition til § 3 natur i nærheden af anlægget.

Naturområde	Afstand fra anlæg	Merdeposition nudrift (kg N/ha/år)	Merdeposition 8 års-drift (kg N/ha/år)	Totaldeposition (kg N/ha/år)
Eng	402 m mod SV	0,0	0,2	0,4
Eng v. gyllebeholder	176 m mod Ø	0,5	0,5	0,5
Sø mod sydøst	257 m mod SØ	0,1	0,5	1,1

Anlæggets beliggenhed i forhold til § 3 natur er vist på bilag d.

De nærmest beliggende § 3 beskyttede naturområder, som ikke er kategoriseret natur, er flere søer, som ligger med en afstand på minimum ca. 200 m til anlægget. Herudover ligger der en eng ca. 400 m SV for anlægget og en eng ca. 180 m Ø for gyllebeholderen. Se ovenstående tabel 2. Søerne og engene modtager en merdeposition af ammoniak på maksimalt 0,5 kg N/ha/år, og den totale deposition er på maksimalt 0,5 kg N/ha/år til engene og 1,1 kg N/ha/år til sø fra anlægget. Alle søerne og engen modtager altså en merdeposition fra anlægget på mindre end 1 kg N/ha/år. Se ovenstående tabel 2. Ifølge DMU notat af 26/06 2005 er der ingen målbar ændring af § 3 natur ved en afsætning af ammoniak på mindre end ca. 1 kg N/ha/år. Det vurderes på den baggrund, at søernes og engenes tilstand ikke vil ændre sig som følge af det ansøgte projekt på Stenderupvej 22.

Der stilles derfor ingen skærpende vilkår.

Beskyttede naturtyper og arter efter habitatbekendtgørelsen

Habitatbekendtgørelsen⁵ udpeger en række internationale naturbeskyttelsesområder. De internationale naturbeskyttelsesområder kaldes Ramsarområder, Fuglebeskyttelsesområder og Habitatområder alt efter, om de er beskyttet efter Ramsarkonventionen eller efter EU's fuglebeskyttelses- og habitatdirektiver, og de tre typer områder går under fællesbetegnelsen Natura 2000-områder. Natura 2000-områderne er udpeget for at beskytte naturtyper og i Danmark hjemmehørende arter. De udpegede arter omtales normalt som bilag IV-arter, fordi de er opført på habitatdirektivets bilag IV. Ifølge habitatbekendtgørelsen er kommunen forpligtet til at lave en række vurderinger i forhold til Natura 2000-områderne og bilag IV-arterne, før den kan udstede en miljøgodkendelse efter husdyrbrugloven:

§ 6, stk. 1: Kommunen skal foretage en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt

§ 10, stk. 1: Der kan ikke gives tilladelse, dispensation, godkendelse mv., hvis det ansøgte kan

- beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a) eller*
- ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b) i alle livsstadier*

³ Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse – LBK nr. 240 af 13/03/2019

⁴ Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. – LBK nr. 520 af 01/05/2019

⁵ Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter – BEK nr. 1595 af 06/12/2018

Tabel 3: Natura 2000-område i nærheden af anlægget.

Natura 2000-område	Afstand fra anlæg
Lillebælt	Ca. 2,6 km mod SØ

Natura 2000

Anlæggets beliggenhed i forhold til Natura 2000-områder er vist på bilag e.

Det nærmest beliggende Natura 2000-område er nr. 112 Lillebælt, som omfatter habitatområde nr. 96 og fuglebeskyttelsesområde nr. 47. Natura 2000-området ligger ca. 2,6 km SØ (Bankel Nor) for anlægget. Se tabel 3.

For habitatområder og fuglebeskyttelsesområder er beskyttelsen baseret på en række arter og naturtyper. Listen over disse arter og naturtyper kaldes områdets udpegningsgrundlag. Udpegningsgrundlaget er ikke nærmere beskrevet her, da afstanden fra anlægget til de nærmeste Natura 2000-områder og totaldepositionen vurderes at være uden betydning og derfor ikke vil ændre udpegningsgrundlaget, de udpegede arter eller de udpegede habitatområder i negativ retning.

Bilag IV arter

Anlæggets beliggenhed i forhold til registrerede bilag IV-arter er vist på bilag e.

I det følgende vurderes forekomsten af bilag IV arter, med naturligt udbredelsesområde i nærheden af anlægget.

Padder

Følgende bilag IV-padder har i henhold til faglig rapport nr. 635 naturligt udbredelsesområde i Haderslev Kommune: Spidssnudet frø, løgfrø, løvfrø, strandtudse og stor vandsalamander.

I området omkring anlægget findes der flere naturlige mindre søer, men der er ikke registreret indenfor 1.000 meter fra ejendommen. Den nærmeste registrering (løvfrø) er ca. 2,4 km SV for ejendommen.

Ingen af søerne i området omkring anlægget vil som følge af projektet blive påvirket af en merdeposition af ammoniak større end 1,0 kg N/ha/år eller en totaldeposition større end 1,1 kg N/ha/år. Ifølge DMU notat af 26/06 2005 er der ingen målbar ændring af § 3 natur ved en mer-afsætning af ammoniak på mindre end ca. 1 kg N/ha/år. Derfor vurderer Haderslev Kommune, at yngle- og rasteområder for bilag IV-padder ikke vil blive beskadiget eller ødelagt af ammoniak fra anlægget.

Andre bilag IV-arter

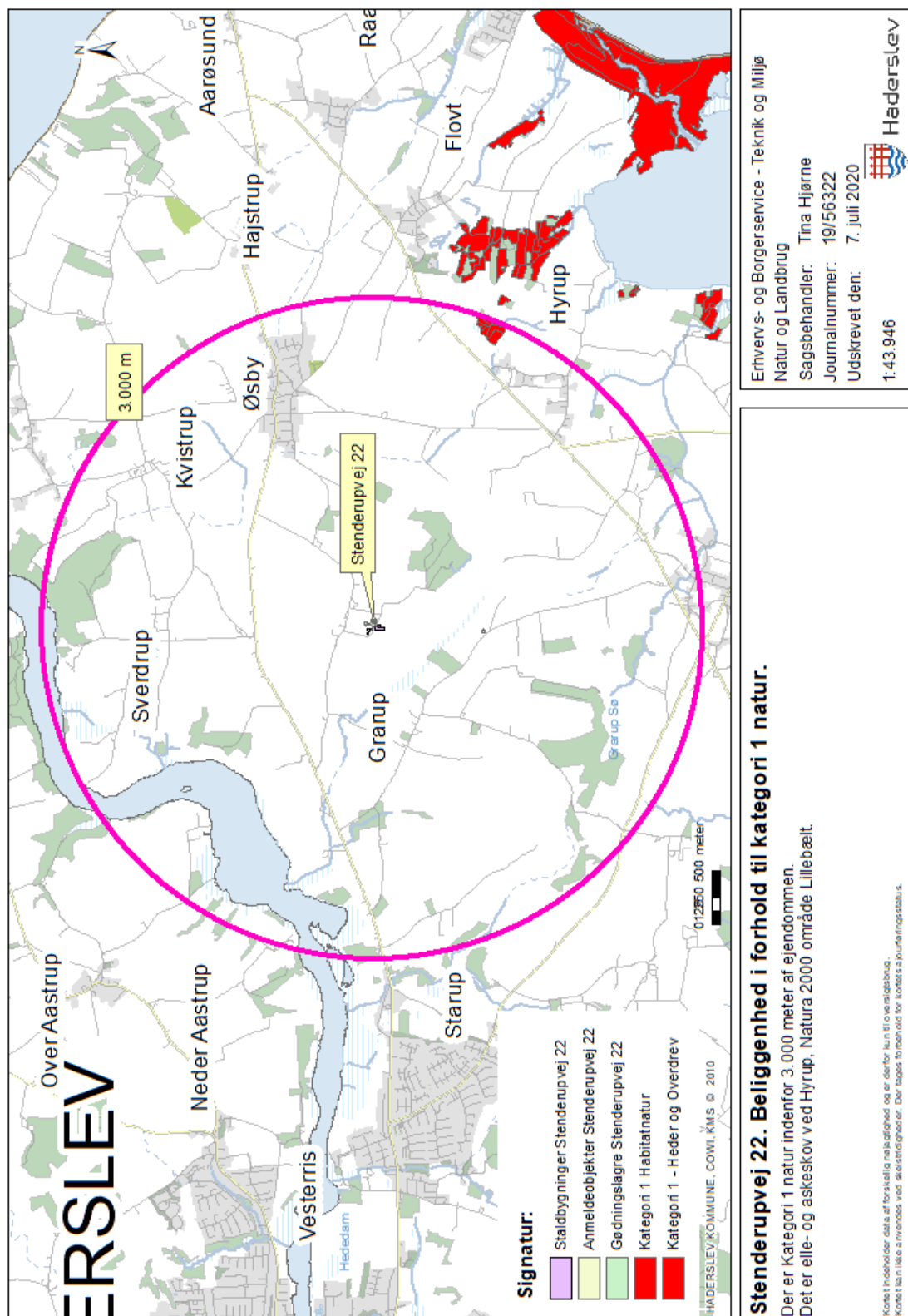
Udover paddearter kan der også jf. Håndbog om bilag IV arter findes flere arter af flagermus, samt markfirben i området omkring ejendommen. Projektområdet ligger derimod ikke indenfor birkemusens, odderens, snæblens eller marsvinets udbredelsesområde. Birkemus registrerede udbredelsesområde findes midt i Haderslev Kommune, odder og snæbel findes i nogle af de vestvendte vandløbssystemer, og marsvin findes i Lillebælt.

Markfirbenets levevilkår og dermed udbredelsesområde vil kunne påvirkes af projekter, som indebærer opdyrkning af tidligere udyrkede arealer. Ligeledes vil projekter, som påvirker sten- og jorddiger samt levende hegn, kunne påvirke arternes yngle- og rasteområder. Projekter, som berører bygninger, skove, levende hegn og gamle træer, kan evt. påvirke raste- og yngleområder for flagermus.

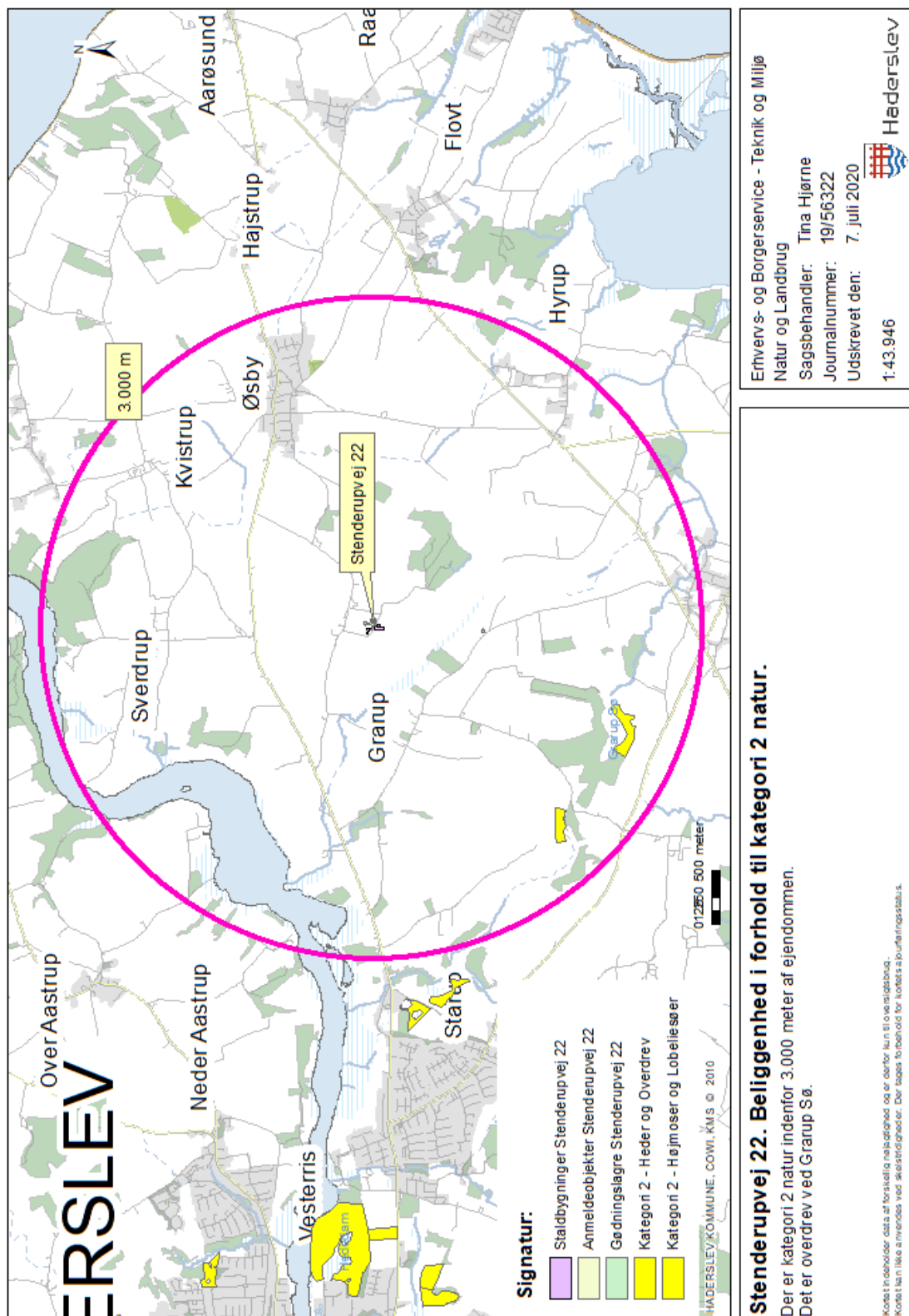
Projektet indebærer ikke ændringer på de opdyrkede eller ikke opdyrkede arealer, ændring af jord- og stendiger, levende hegn, fældning af gamle træer eller nedrivning af ældre bygninger eller i øvrigt ændrer på forhold, som ville kunne fungere som yngle- eller rasteområde for flagermus eller markfirben. Derfor vurderer Haderslev Kommune, at yngle- og rasteområder for de nævnte bilag IV-arter ikke vil blive beskadiget eller ødelagt som følge af de ansøgte ændringer på ejendommen.

Samlet set vurderes ammoniakdeposition fra anlægget i det ansøgte projekt ikke at udgøre en væsentlig påvirkning af de nærmeste Natura 2000-områders udpegningsgrundlag. Ligeledes vurderes det, at ammoniakdeposition eller øvrige ansøgte ændringer ikke vil skade arter opført på habitatdirektivets bilag IV. Påvirkningen fra anlæggets ammoniakdeposition er dermed i overensstemmelse med habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 1 samt § 10, stk. 1, og kræver ikke udarbejdelse af konsekvensvurdering efter habitatbekendtgørelsens regler herom.

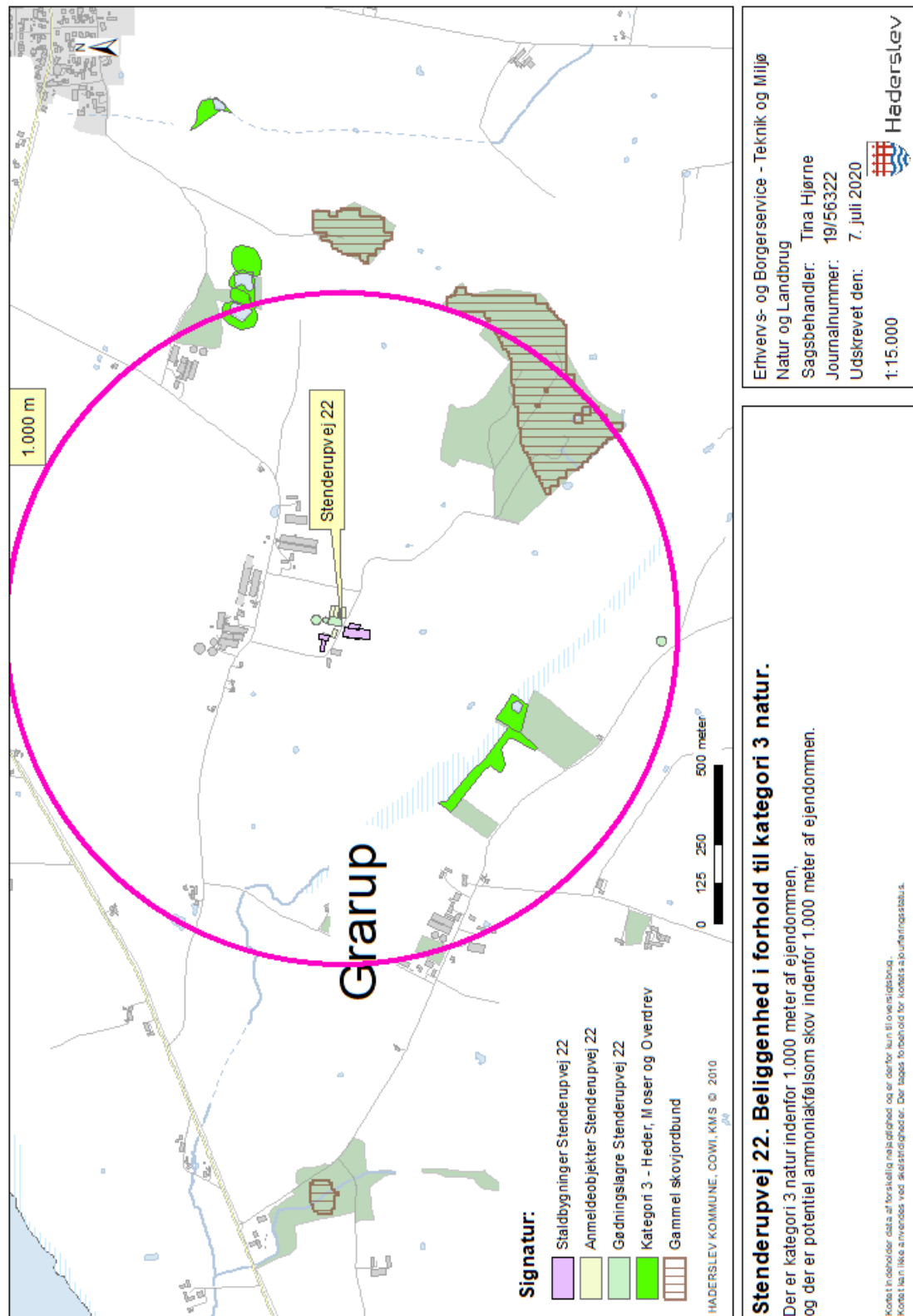
Bilag a – Kort over kategori 1 natur ved anlæg

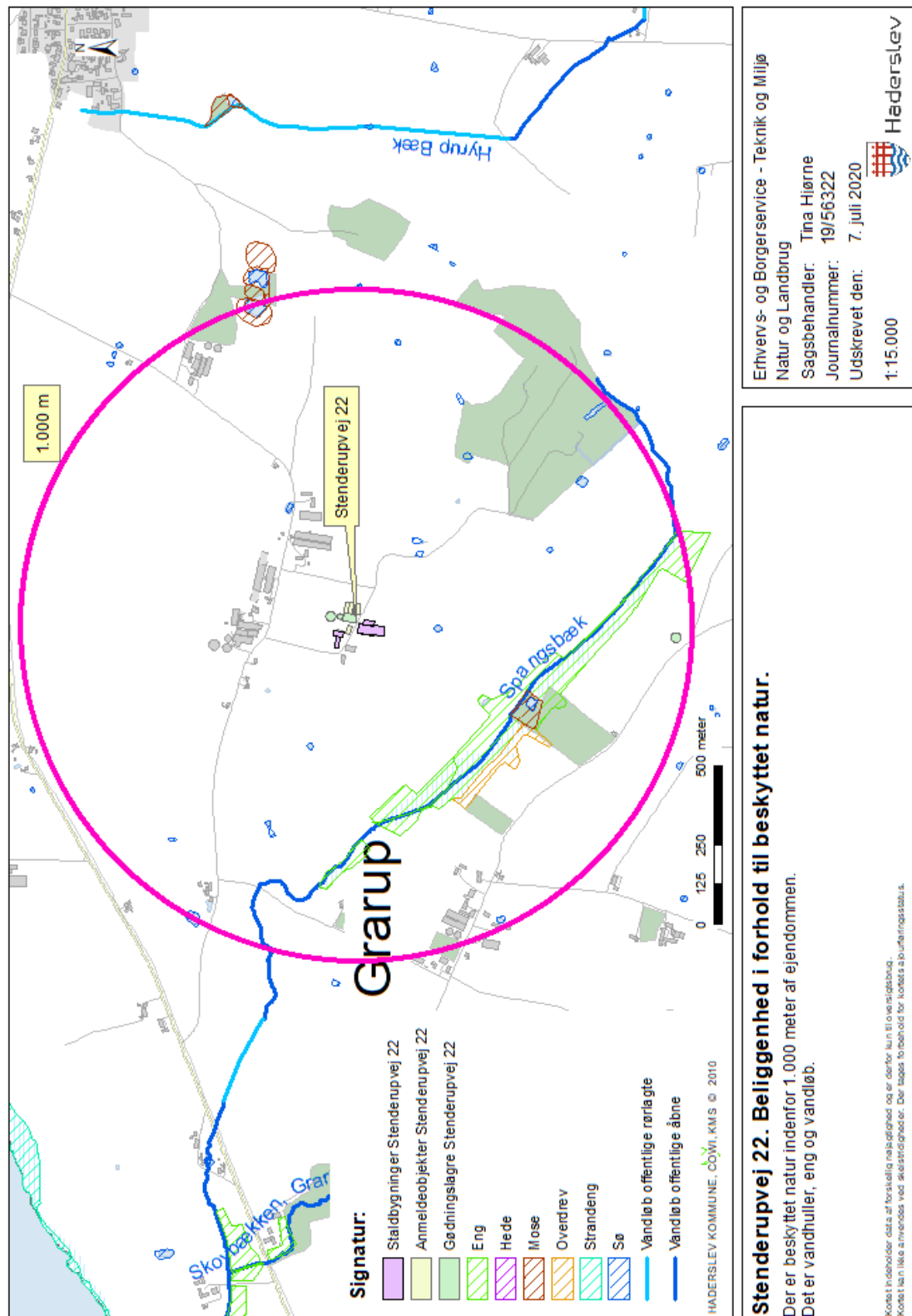
Bilag b – Kort over kategori 2 natur ved anlæg

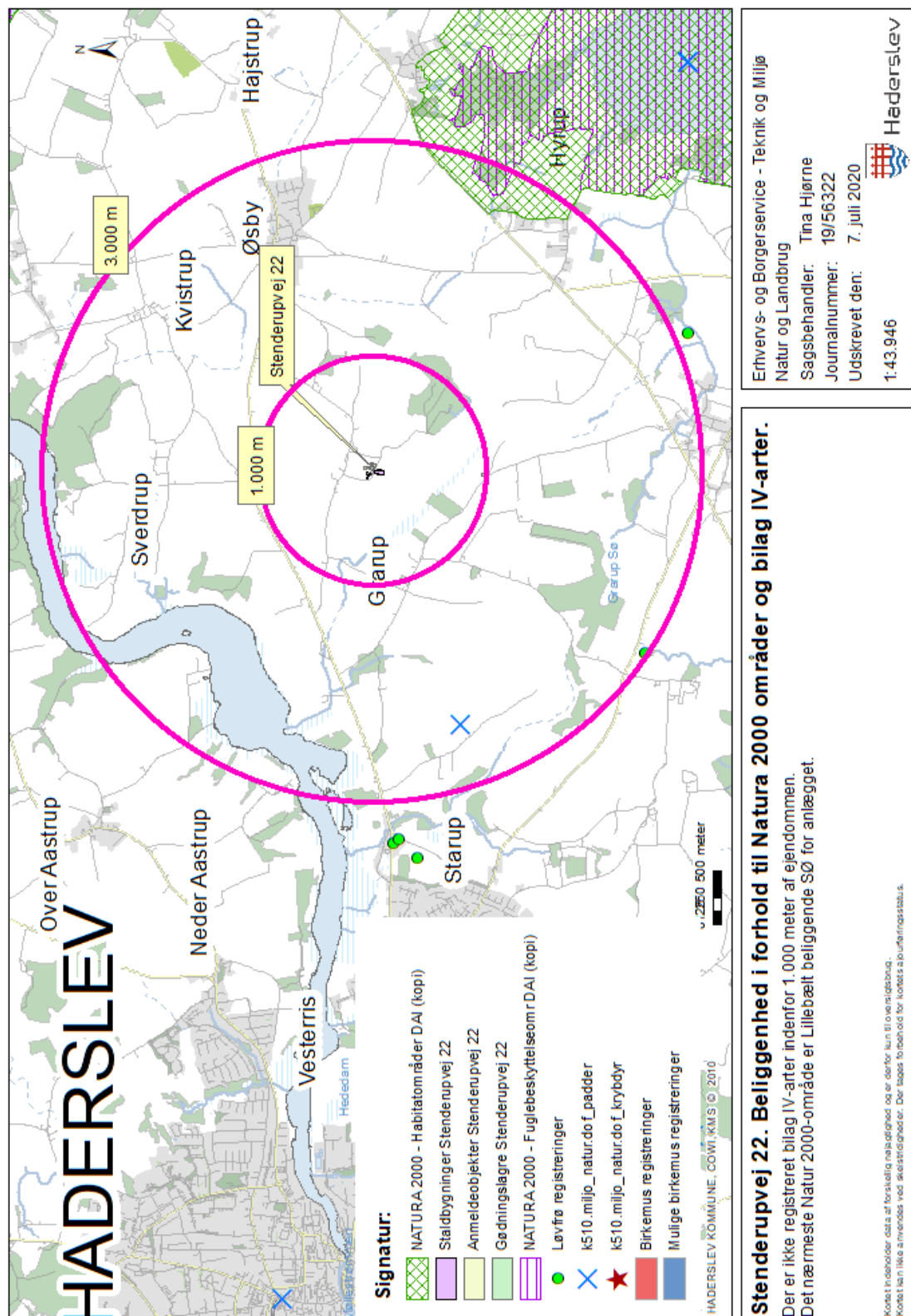
Bilag c – Kort over kategori 3 natur ved anlæg

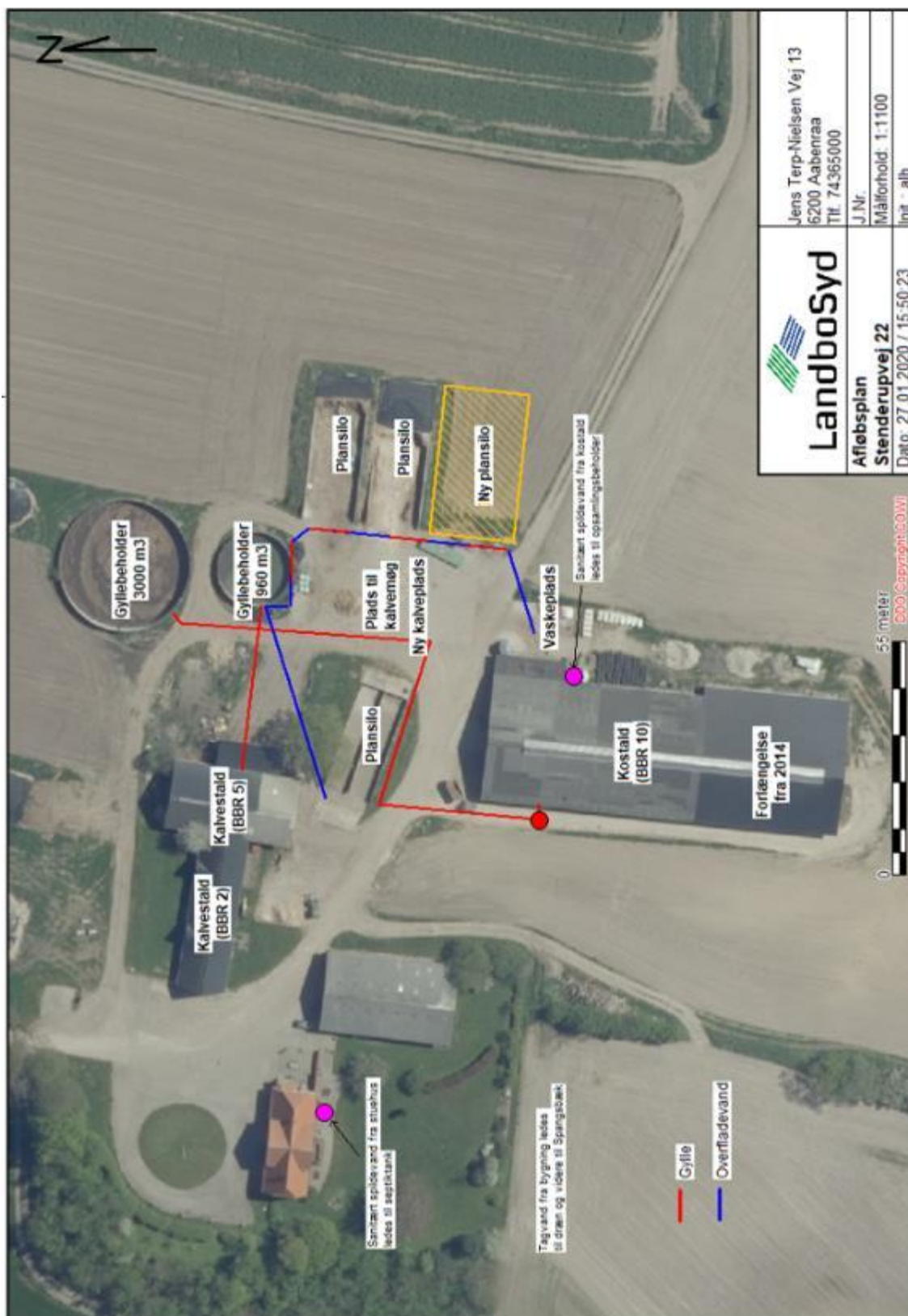

Bilag d – Kort over § 3 natur ved anlæg

Bilag e - Kort over Natura 2000 og bilag IV forekomster ved anlæg

Bilag 6: Versionshistorik

Her ses en oversigt over versionshistorikken i ansøgningsmaterialet i kronologisk rækkefølge, som det er vist i det digitale ansøgningssystem.

Version

4 (Ansøger)

Staldbygninger

Ændrede

Identitet	Gammel værdi	Ny værdi
Kalvehytter Geometri :	Størrelse: 0,14 hektar	Geometri ændret. Center flyttet 58 m S. Størrelse: 0,05 hektar : Δ 0,09 hektar

Version

3 (Ansøger)

Skema

Ændrede

Identitet	Gammel værdi	Ny værdi
213412 - KonsulentNavn	Anne Lausten Hansen	Henriette Fries
213412 - KonsulentTelefon	20213138	20145333
213412 - KonsulentEmail	alh@landbosyd.dk	hel@landbosyd.dk
213412 - DigitalUserSignature	CVR:25160428 RID:89707405	CVR:25160428 RID:23963883

Version

2 (Ansøger)

Gødningslager

Ændrede

Identitet	Gammel værdi	Ny værdi
Ny 3000 m3 gyllebeholder Geometri :		Geometri ændret. Center flyttet 1092 m N.
960 m3 gyllebeholder - BiotKlassifikation	Eksisterende gødningsopbevaringsanlæg	Eksisterende gødningsopbevaringsanlæg, Biot-krav fastsat i tidligere afgørelse
Plads til kalvemøg BiotKlassifikation	Eksisterende gødningsopbevaringsanlæg	Eksisterende gødningsopbevaringsanlæg, Biot-krav fastsat i tidligere afgørelse

Lagerteknologi

Tilføjede

+ Lagerteknologi (lager: 3000 m3 gyllebeholder) - ansøgt drift, N14, effekt: 50,00

Slettede

- Lagerteknologi (lager: Ny 3000 m3 gyllebeholder) - ansøgt drift, N14, effekt: 0,00

Bebyggelser

Tilføje

- + Fløvt Bygade 9 - samlet bebyggelse, kumulation: nul ejendomme (0)

Slettede

- Hillehaj 5 - samlet bebyggelse, kumulation: nul ejendomme (0)
- Østbygade 31 - samlet bebyggelse, kumulation: nul ejendomme (0)

Naturpunkt

Tilføje

- + §3 sø v. gyllebeholder - Kategori 3, ruhed: Vand
- + §3 eng v. gyllebeholder (1) - Kategori 3, ruhed: Blandet natur med lav bevoksning
- + §3 eng v. gyllebeholder (2) - Kategori 3, ruhed: Blandet natur med lav bevoksning

Afstandsmarkører

Tilføje

- + Nabaskel v. gyllebeholder - Nabaskel
- + Vej v. gyllebeholder - Offentlig vej og privat fællesvej
- + Vandløb v. gyllebeholder - Vandløb og søer over 100 kvm
- + Nabo v. gyllebeholder - Naboetage

Anmelderobjekter

Tilføje

- + Eks. plansilo (1) - Ensilageopbevaringsanlæg, 414,0 kvm
- + Eks. plansilo (2) - Ensilageopbevaringsanlæg, 414,0 kvm
- + Eks. plansilo (3) - Ensilageopbevaringsanlæg, 353,0 kvm